

GŁOS CHŁOPIŃSKI

ROK IV

ŁÓDŹ, NIEDZIELA 20 CZERWCA 1948 ROKU.

Nr 167 (1094)

Sojusz pokoju i bezpieczeństwa

W dniu wczorajszym podpisany został w Warszawie polsko-węgierski układ o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy

PREMIER TOW. CYRANKIEWICZ

WARSZAWA (PAP). W dniu 18 czerwca 1948 r. został podpisany w Warszawie układ o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Węgierską.

O godz. 19.25 premier Republiki Węgierskiej Lajos Dinnyes przybył na dziedziniec pałacu belwederskiego, gdzie w towarzystwie dyrektora protokolatu dyplomatycznego Gubrynowicza dokonał przeglądu kompanii honorowej.

Punktualnie o godz. 19.30 węgierska delegacja rządowa weszła do sali pompejańskiej pałacu belwederskiego, ustawiając się po prawej stronie owalnej niszy za stołem, przy którym zasiadli od prawej: min. spraw zagranicznych Republiki Węgierskiej Erik Molnar, premier Lajos Dinnyes, premier Józef Cyrankiewicz i minister spraw zagranicznych Zymunt Modzelewski. Z lewej strony za stołem stanęli przybyli ze strony polskiej — wicepremierzy Gomułka i Korzycki, marszałek Polski Zymierski, wiceminister rolnictwa i reform rolnych Tkaczow, podsekretarz stanu w prezydium Rady Ministrów Berman, wicemin. spraw zagranicznych Leszczycki, sekretarz gen. MSZ ambasador Wierbiowski, gen. Witold, min. pełn. Grosz, naczelnik wydz. południowo-wschodniego Sobierajski. Ponadto obecni byli na sali poseł Republiki Węgierskiej w Warszawie Geza Revesz oraz poseł R. P. w Budapeszcie dr Alfred Fiederkiewicz.

Do sali pompejańskiej wchodził Prezydent Rzeczypospolitej poprzedzany przez dyr. protokolatu dyplomatycznego Gubrynowicza w otoczeniu szefa kancelarii cywilnej min. Mijała i dyr. gabinetu p. Górskiej. Prezydent Rzeczypospolitej zasiadł z prawej strony stołu.

Przed premierami złożone zostały teksty układu, na których o godz. 19.40 położyli podpisy premierzy obu rządów a następnie obaj ministrowie spraw zagranicznych.

Premier Cyrankiewicz i premier Dinnyes wygłosili przemówienia.

Przemówienie premiera Cyrankiewicza

Umowa z republiką węgierską, którą dziś podpisaliśmy, stanowi bardzo poważne i niezbędne ogniwo w szeregu umów wzajemnych, stanowiących podstawę i gwarancję bezpieczeństwa i swobodnego rozwoju Polski i wszystkich krajów demokracji ludowej. Taką pierwszą i najważniejszą gwarancją bezpieczeństwa jest sojusz nasz ze Związkiem Radzieckim.

Doświadczenia przeszłości, w szczególności doświadczenia, jakie naród nasz ma z niemieckim stałym „drang nach Osten” i doświadczenia wywołanej przez wojnę z nazistami

hitlerowskim zostały w tym sojuszu przekute na fakty polityczne, mające w sposób jasny zabezpieczyć nasze narody na przyszłość przed ponowną agresją, ponowną wojną, ponowną katastrofą narodową.

Z biegiem lat powojennej odbudowy gospodarczej i odbudowy politycznej wzajemnych stosunków między narodami, sojusz ten został rozbudowany w systemat umów wzajemnych między krajami demokracji ludowej. Podstawą tych umów był zawsze prosty i przez nikogo nie kwestionowany fakt wspólnoty doświadczeń historii, a więc także wspólnoty niebezpieczeństwa i zagrożenia w przyszłości.

Dopiero rządy ludowe mogły zgodnie z instynktem narodu wyciągnąć z tej wspólnoty wszystkie wnioski, umiając je w formę zacieśniającej się współpracy gospodarczej, kulturowej i politycznej — znajdującej wyraz w umowach o wzajemnej pomocy.

Dziś szczególną radością napawa nas fakt, że podpisaliśmy umowę z rządem Republiki Węgierskiej. Piękna wiekowa tradycja obu narodów jest wzajemną przyjaźnią i współpracą oraz wieloletnie więzy kulturalne. Jedną z pięknych kart na stronach historii naszych narodów jest rok 1848 — Wiosna Ludów — wspólna wywołana walka. Jedną z pięknych kart jest pomoc ludu węgierskiego dla uchodźców i żołnierzy polskich w roku 1939-ym.

Zawarta dziś umowa zawiera w sobie najlepsze tradycje wolnościowe naszych narodów i zawiera w sobie równocześnie całą naukę, jaka płynie z historii i zamienia ją w fakty polityczne, decydujące o przyszłości krajów demokracji ludowej. Dla rozwoju i bezpieczeństwa naszych narodów, ma — zarówno ta, jak i wszystkie inne umowy zawierane między krajami demokracji ludowej — historyczne znaczenie.

Znaczenie tych umów wybiega jednak dalej poza granice naszych państw. Jest to w Europie jedyna koncepcja zabezpieczenia się przed powrotem fałszywej i fatalnej polityki okresu minionego, która spowodowała odro-

dzenie gospodarcze i polityczne potęgi imperia listycznej Niemiec. Jest to więc jedyna droga budowy i utrwalenia pokoju. Rządy na zachodzie, które tego nie rozumieją — albo nie chcą, albo nie mogą zrozumieć — nie działają w interesie najżywniejszych interesów swoich narodów, nie działają w interesie pokoju i zabezpieczenia przyszłości swoich narodów. Ciężka byłaby to chwila, gdyby kiedyś narody te miały oko w oko spotkać się ze skutkami tej krótkowzroczności. Tym mocniejsza i tym bardziej konsekwentna jest polityka rządów demokracji ludowej, które w oparciu o sojusz ze Związkiem Radzieckim dalej będą budowały i umacniały bezpieczeństwo i pokój

Przemówienie premiera Dinnyesa

Panie Premierze, Panowie Ministrów!

Z radością korzystam z okazji, dla wyrażenia uczuć narodu węgierskiego. Zawarty przez nas właśnie pakt przyjaźni jest symbolem historycznej przyjaźni naszych narodów.

Chciałbym przypomnieć te wydarzenia naszej wspólnej przeszłości, które świadczą o bratniej współpracy naszych narodów, o wspólnych celach i o wspólnych walkach, prowadzonych o niepodległość narodową.

Na naszych dziejach ciąży ciężko zabobrze, ciemnocieleckiej, agresywnej niemieckiej polityki. Napastnik niemiecki pojawia się już w zaraniu naszych dziejów na węgierskiej i polskiej granicy. Ustawicznie przekonujemy się o tym, że w walkach naszych narodów z ciemnocielestwem aż po dzisiejsze czasy istnieją wspólne więzy i wzajemna pomoc.

Bohaterowie krwawo tłumionych polskich walk wolnościowych stają przed stu laty w roku 1848 na czele węgierskich bojowników o wolność. Generałowie Bem, Dembiński, Wysocki, Bulharyn zapisali swe imiona nie tylko na kartach węgierskiej historii, lecz również w sercach całego węgierskiego narodu. Szczególną cześć otaczają Węgrzy gen. Bema, przy którego boku walczył i poległ bohaterką śmiercią największy poeta węgierski Sandor

PREMIER DINNYES

Petőfi. Wdzięczny lud węgierski wystawił Bemowi pomnik w Budapeszcie.

Naród polski i węgierski musi znów przeciwstawić się niemieckiemu imperializmowi faszystowskiemu, który sprowadził tyle męki, cierpienia i spustoszenia na oba narody. Pakt, który Polska i Węgry dziś zawierają przeciwko próbom wskrzeszenia imperializmu, jest wynikiem doświadczeń tysiącletniej wspólnej przeszłości. Z doświadczeń tych czerpiemy jeszcze jedną ważną naukę, a mianowicie, że trzeba przeciwstawić agresji front wszystkich milujących pokój narodów. Pakt przyjaźni polsko-węgierskiej jest tylko jednym ogniwem w potężnym łańcuchu paktów, który jednoczy wszystkie demokracje ludowe w jeden wspólny front zabezpieczenia pokoju, obrony, postępu i niepodległości.

Na czele tego frontu, frontu narodów milujących wolność, postęp i pokój stoi potężny (Dalszy ciąg na str. 2-glej.)

Strajk protestacyjny we Francji

w obronie mordowanych przez policję Schumana robotników w Clermont-Ferrand

PARYŻ PAP. Nadprefekt Bertaux odmówił przyjęcia delegacji CGT z Paryża. W związku z tym sekretarz CGT ogłosił protest, potępiając zachowanie się nadprefekta Bertaux.

W czwartek przed południem odbył się w okupowanej przez strajkujących robotników fabryce Michelin wiec, w którym wzięło udział 10. tys. robotników. W rezolucjach podkreślono, że spór może być rozwiązany jedynie w wyniku bezpośrednich rozmów między strajkującymi a pracodawcami. Znaczna większość pracodawców jest obecnie skłonna do

prowadzenia rozmów z robotnikami.

W wyniku wydarzeń w Clermont Ferrand notuje się charakterystyczny objaw masowych akcesów robotników do CGT.

Sąd w Clermont Ferrand rozpatruje wytoczone przez prokuraturę sprawy przeciwko aresztowanym robotnikom. Organizacja pomocy ludowej wysłała obrońców z Paryża. Ruch kolejowy w okręgu Clermont Ferrand jest nadal nieczynny.

PARYŻ PAP. Z całej Francji napływały wiadomości o strajkach solidarności z robo-

nikami w Clermont Ferrand. W okręgu paryskim ogłoszono jednogodzinny strajk 100 tysięcy metalowców. Godzinny strajk proklamowali również robotnicy fabryk samochodów Renault, Peugeot, Simca i Chausson. Fabryki te wysłały delegacje do ministra spraw wewnętrznych, na podkreślenie zasługujących fakt, że w strajkach protestacyjnych brał udział nie tylko robotnicy CGT, lecz również członkowie Force Ouvriere i chrześcijańskich związków zawodowych.

Na prowincji strajki i manifestacje protestacyjne objęły m. in. Marsylię, Lyon, Nantes, Limoge, Tuluzę.

PARYŻ PAP. Kierownictwo CGT opublikowało komunikat, w którym proklamuje jednogodzinny protestacyjny strajk generalny na terenie całej Francji, w sobotę dnia 19 bm. od godz. 11 do 12 w południe.

Podczas strajku proletariats Francji manifestować będzie swa solidarność z robotnikami strajkującymi w departamencie Puy de Dome. Równocześnie odbędzie się zbiórka pieniędzy na rzecz strajkujących w Clermont Ferrand. Strajk protestacyjny będzie manifestacją przeciwko używaniu przez ministra spraw wewnętrznych policji i wojska do walki z robotnikami.

W apelu strajkowym kierownictwo CGT podkreśla konieczność stanowczego kontynuowania akcji wyrównania plac.

Dziś w numerze „Trybuna Młodych”

na str. 6-tej

Tabela Loterii

na str. 8-r/

Prez. Bierut do prez. Gottwalda

WARSZAWA, PAP. — Z okazji wyboru prezydenta CSR Klementa Gottwalda, prezydent RP Bolesław Bierut przesłał do Pragi depeszę następującej treści:

Jego Eksceleńca
Pan Klement Gottwald
Prezydent Republiki Czechosłowackiej
Praga

W chwili objęcia przez Waszą Eksceleńcę najwyższego urzędu w Republice Czechosłowackiej proszę przyjąć moje serdeczne powinszowania i najszczerze życzenia pomyślności w Pańskiej pracy. Braterskie więzy przyjaźni i sojuszu, łączące oba nasze kraje, są najpewniejszą rękojmią szczęśliwego rozwoju stosunków pomiędzy Rzeczypospolitą Polską i Republiką Czechosłowacką, których dalsze zacieśnienia w duchu demokracji ludowej, dążąc do utrwalenia dzieła sprawiedliwego pokoju, pragniemy z całego serca.

(—) Bolesław Bierut

W odpowiedzi Prezydent Gottwald przesłał następującą depeszę:

Jego Eksceleńca
Pan Bolesław Bierut
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa

Proszę przyjąć moje podziękowania za pozdrowienia i gratulacje, nadesłane z okazji mego wyboru na Prezydenta Republiki Czechosłowackiej. Ponawiam szczerze życzenia dalszego rozwoju braterskich związków, łączących nasze kraje, związków, które są tak korzystne dla naszych narodów i dla dzieła pokoju międzynarodowego.

(—) Klement Gottwald

Józef Buehler - hitlerowski „szef rządu GG” stanął przed Trybunałem Narodowym w Krakowie

W dniu 17 bm. przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w Krakowie rozpoczął się proces o historycznym znaczeniu przeciwko zastępcy gubernatora Franka — szefowi jego „rządu” d-r Józefowi Buehlerowi.

Procesowi przewodniczy dr A. Eimer, przewodniczący NTN, sędziami wotantami są: sędziowie NTN — dr Józef Zembaty, Henryk Cieśluk oraz jako sędzia zapasowy — Władysław Kutzner. Lawnikami są posłowie: J. Labuz (PPR), Jagiello (PPS), Pietrzak (SL) i St. Stefański (SD). Zastępcy posłowie: F. Marczakowa (PPR) i A. Olchowicz (SP). Oskarżają prokuratorzy NTN — dr Jerzy Sawicki i dr Tadeusz Cyprian. Obrońcami z urzędu ustanowieni są adwokaci: dr Stefan Kosciński i dr Bertold Rappaport. Jako biegli powołani zostali do procesu dr Jerzy Osiecki, szef Biura Odszkodowań Woj. przy Prezydium Rady Ministrów; prof. U. J. dr Jan Olbrycht, dr Zygmunt Klukowski, prof. dr Karol Estreicher, Ignacy Jakubiec oraz z ramienia Centralnego Żydowskiego Instytutu Historycznego — Nathan Blumenthal.

Do rozprawy powołano 35 świadków. Materiał dowodowy objęty jest w 140 tomach, w tym 20 tomów samych sprawozdań wewnętrznych urzędowania administracji GG. W dalszym przebiegu procesu odczytane zostaną również wyciągi z pamiętników Franka oraz wywołane zostaną filmy niemieckie mające związek ze zbrodniczą działalnością „Rządu GG”.

Akt oskarżenia

Prokuratura Najwyższego Trybunału Narodowego oskarża dr Józefa Buehlera o to, że będąc szefem Urzędu Generalnego Gubernatora, następując zaś sekretarzem Stanu i szefem Rządu Generalnego Gubernatorstwa, który to rząd był organizacją przestępczą — popełnił zbrodnie przeciwko pokojowi, zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości, przekraczając uprawnienia przysługujące władzom okupacyjnym na mocy prawa międzynarodowego, a w szczególności na mocy IV Konwencji Hańskiej. Zbrodnie te Buehler popełniał bądź z własnej inicjatywy, bądź to wykonując przestępne rozkazy władz cywilnych, wojskowych i partyjnych Trzeciej Rzeszy.

Wina Buehlera leży w planowaniu, przygotowywaniu, organizowaniu, podżeganiu do popełniania i udzielaniu pomocy w dokonywaniu indywidualnych i zbiorowych zabójstw spośród ludności cywilnej i jeńców wojennych, znęcaniu się nad nimi, w systematycznym niszczeniu kultury polskiej, grabieży mienia kulturalnego, germanizowaniu kraju i ludności polskiej, bezprawnym zabiorze wła-

ści publicznej oraz bezwzględnej eksploatacji gospodarczych zasobów kraju i jego ludności.

M. in. oskarżony Józef Buehler odpowiada za indywidualne i masowe pozbawianie życia Polaków przez egzekucje lub eksterminacje w obozach koncentracyjnych.

Oskarżony odpowiada za znęcanie się nad ludnością polską, zamieszkałą na obszarze Generalnego Gubernatorstwa, za masowe osadzanie w w obozach koncentracyjnych i więzieniach, przymusowe, masowe wysiedlanie, przymusowe wysłanie ponad 2 milionów osób do pracy niewolniczej w Rzeszy oraz porywanie dzieci polskich i wysyłanie ich w głąb Rzeszy.

za przesładowanie i eksterminację obywateli polskich narodowości żydowskiej lub pochodzenia żydowskiego,

za grabież i niszczenie mienia publicznego i prywatnego, zwłaszcza zaś mienia kulturalnego oraz za systematyczną eksploatację ekonomiczną okupowanego kraju.

Omarzając dalej role dr Buehlera w rzą-

dzie GG Prokuratura stwierdza, że osk. był najbliższym współpracownikiem Franka, zajmował się wszystkim i we wszystko wglądał. Akty prawne, administracyjne, a również i nominacje urzędników noszą jego kontrasygnatę. Dr Buehler ponosi również odpowiedzialność za dekryty wydawane przez Franka i to odpowiedzialność nie tylko formalną z powodu ich podpisania, ale również i osobistą, ponieważ wszystkie dekryty i zarządzenia były przedmiotem narad rządu GG.

Dr Buehler ponosi odpowiedzialność również za działalność SS i policji, ponieważ wszystkie akcje przedsięwzięte przez policję opierały się na upoważnieniach, zawartych w ustawach Gen. Gub. i przeprowadzane były albo na życzenie rządu, albo na podstawie porozumienia.

Oskarżony przesłuchiwany wielokrotnie w śledztwie przyznał, że fakty przytoczone w akcie oskarżenia istotnie miały miejsce. Jakkolwiek przyznał się również do pełnienia stanowiska szefa rządu GG, wypierał się jednak winy.

Posiedzenie Naczelnej Rady Spółdzielczej

WARSZAWA (PAP). — W dniu 18 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie Naczelnej Rady Spółdzielczej, powołanej niedawno do życia uchwałą Rady Ministrów. W ramach posiedzenia premier J. Cyrankiewicz omówił polityczno-społeczne znaczenie przemian, jakie nastąpiły w strukturze spółdzielczości, a wice-minister przemysłu i handlu E. Syty w dłuższym przemówieniu zanalizował znaczenie gospodarcze tych przemian i omówił zadania, stojące dziś przed spółdzielczością. Prezes Tymczasowego Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego, poseł E. Ochab, złożył sprawozdanie z dotychczasowej działalności zarządu. Prezesem Naczelnej Rady Spółdzielczej wybrany został wice-marszałek Sejmu S. Szwalbe, prezesem Centralnego Związku Spółdzielcze-

go — poseł E. Ochab.

Na posiedzeniu przybyli członkowie Naczelnej Rady Spółdzielczej, m. in. minister Świątkowski, Grubecki, Droźniak, Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa, dr Kołodziej-ski i inni. W skład Rady wchodzi wybitni działacze spółdzielczy przedstawiciele Komisji Centralnej Związków Zawodowych, Zw. Samopomocy Chłopskiej i Ligi Kobiet.

Po wysłuchaniu sprawozdań, Naczelna Rada Spółdzielcza, na wniosek wice-marszałka Szwalbe, wybrała jednomyślnie prezesem Centralnego Związku Spółdzielczego pała E. Ochab. Na członków zarządu wybrano ob. ob.: Jana Domańskiego, Adama Fijałkę, Leona Marszałka, Teofila Pszczółkowskiego, Ludwika Pawłowskiego i Stefana Surzyckiego.

Zapotocky otrzymał votum zaufania

PRAGA (PAP). Podczas debaty nad exposé Zapotocky'ego przemawiało 7 posłów. Stanowisko partii socjal-demokratycznej przedstawił Tymes. W imieniu czeskiej partii socjalistycznej (dawniej narodowo-socjalistycznej) przemawiał Klinger. Następnie zabierali

głos M. Polak (Słowacka Partia Odrodzenia) i przedstawiciele innych ugrupowań.

Po przemówieniach odbyło się głosowanie. W wyniku 14-go zgromadzenia naradowe jednomyślnie udzieliło rządowi Zapotocky'ego votum zaufania.

Reforma walutowa w Bizonii

BERLIN (PAP). Reforma walutowa została przeprowadzona w trzech zachodnich stre-

fach okupacyjnych. Zachodnie sektory Berlina zostały na razie wyłączone. Wymiana pieniędzy w stosunku 1:10 zaczęła się w niedzielę, 20 czerwca rano. Wymiana odbywać się będzie w urzędach aprowizacyjnych, gdzie znajdują się listy ewidencyjne ludności. Każdy mieszkaniec otrzyma najpierw 40 marek a po miesiącu dalszych 20 marek. Ma to umożliwić mu „przezwycięzenie okresu przejściowego do czasu całkowitej konwersji”. Jak słychać manipulacje związane z reformą walutową mogą potrwać aż do trzech miesięcy. Ceny i bieżące zarobki mają przejść automatycznie na nową walutę. Pracodawcy mają jednak otrzymać na razie na wypłaty pracowników poborów w nowej walucie zaliczki w wysokości tylko 60 marek na pracownika.

Wszystkie stare pieniądze nie zdeponowane lub nie zarejestrowane do dnia 26 czerwca mają po tym terminie stracić całkowicie swą wartość.

Sojusz polsko - węgierski

(Dokończenie ze str. 1-szej)

Związek Radziecki, a siła tego frontu jest gwarancją, że uda nam się obronić pokój świata, wolność narodów i postęp przeciw siłom imperializmu.

W tym głębokim przeświadczeniu podziawiam Naród Polski i życzę mu, by czym prędzej zagoiły się rany tej wojny, by jego walki w kierunku stworzenia lepszej, szczęśliwszej przyszłości były ukoronowane szybkim i pełnym powodzeniem.

Niech żyje i rozwija się lud braterskiej Polski!

Niech żyje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej!

Niech żyje przyjaźń polsko-węgierska!

Bezpośrednio po tym Prezydent Rzeczypospolitej odznaczył ośmiu członków węgierskiej delegacji rządowej.

Premier Dinnyes, wicepremier Rakosi i minister spraw zagranicznych Molnar, którzy ze stali już odznaczni w dniu 31 stycznia 1948 r. w Budapeszcie przy podpisywaniu konwencji kulturalnej polsko-węgierskiej orderem Odrodzenia Polski, otrzymali medal Zwycięstwa i Walności 1945 r., nadawany w celu upamiętnienia zwycięstwa narodu polskiego nad bar baryństwem hitlerowskim w walce o demokrację.

Wielką wstęgą Orderu Odrodzenia Polski otrzymali: minister sprawiedliwości Riesz, minister obrony narodowej Veres, minister rolnictwa Dobi i poseł Węgier w Warszawie Revesz.

Po przemówieniu Prezydenta R. P. wicepremier Rakosi podziękował za otrzymane odznaczenia.

O godz. 21-ej prezydent Bierut wydał oświadczenie na cześć premiera Dinnyesa i węgierskiej delegacji rządowej.

Przemówienie prezydenta Bieruta

Ob. Prezydent powieiedział m. in.: Podpisany przed chwilą układ wynika z tradycyjnej i historycznej przyjaźni polsko-węgierskiej, a je ducecznie odpowiada aktualnym potrzebom chwili. Pogłębiając i roszarząc współpracę między obu bratnimi narodami układ ten przyczynia się do utrwalenia pokoju światowego.

Jestem głęboko przekonany, że oba nasze narody z głęboką radością przyjmują podpisanie tego układu.

Przyłączając się do pozdrowień, które przesyła w dniu dzisiejszym naród polski narodowi węgierskiemu, proszę panów o przyjęcie naszych najwyższych odznaczeń państwowych.

Niemcy dziękują papieżowi

BERLIN (PAP). — Z inicjatywy Kurii Arcybiskupiej Kolonii, prezydenci niemieccy ze Śląska i Sudełów wystosowali do papieża petycję, zawierającą podziękowanie za jego stanowisko w sprawie przesiedleńców niemieckich oraz prośbę o dalsze popieranie żądań niemieckich w sprawie rewizji granicy polsko-niemieckiej. Petycję przekaże papieżowi arcybiskup Frings.

Wczoraj w Warszawie

Ruch - Polonia 3:0 (0:0)

WARSZAWA (obs. wł.). — Wczoraj w Warszawie rozegrany został mecz piłkarski o mistrzostwo ligi pomiędzy stołeczną Polonią a Ruchem.

Zwycięstwo odnieśli ślacy w stosunku 3:0 (0:0). Bramki dla zwycięzców zdobyli: Alster, Suszczyk i Przechera. Mecz sędziował sędzia łódzki Sperleng. Publiczności 10 tysięcy.

Na Wspólny Dom

WARSZAWA (RAP-SAP). Dotychczas wpływały jedynie wpłaty od poszczególnych instytucji Związków Zawodowych lub innych osób prawnych oraz od organizacji PPR i PPS, jeżeli pieniądze pochodzą ze zbiorów pozadeklaracyjnych, imprez artystycznych itp.

W całym kraju członkowie obu partii robotniczych wpłacili pierwszą ratę zadeklarowanej sumy na Wspólny Dom. Członkowie Kół wpłacają na konta powiatowe skąd pieniądze są przelewane na konta wojewódzkie. Konta wojewódzkie dokonują przelewów na konta centralne funduszu budowy Wspólnego Domu. Pierwsze większe przelewy z kont wojewódzkich na konta centralne nastąpią przy końcu drugiej połowy czerwca.

Dnia 15 bm. na fundusz budowy Wspólnego Domu wpłaciły następujące instytucje:

Centralny Zw. Zawodowy Metalowców Oddział Dąbrowa Górnicza 50.000 zł. Fabryka Maszyn Przędzalniczych w Cieplicach Śląskich 22.952 zł. Centralny Zw. Zawodowy Metalowców Oddział w Pruszkowie 20.000 zł. Spółdzielnia Spożywców „Praca” w Łańcucie 10.000 zł. Komitet Zakładów PPS przy cukrowni w Lublinie z dobrowolnej zbiórki 20.000 złotych.

Straż Pożarna w Wasoszu pow. Szubin 9.600. Zw. Zawodowy Pracowników Państwowych Kół Nysa 15.000 zł.

Z wpłat indywidualnych i innych 48.280 zł.

LEONID SOŁOWIEW

PRZYGODY NASREDINA

PRZEKŁAD: ZOFII BEYLIN

— Jak to, po co zebraliśmy się? — odpowiedzieli, setki głosów. — Zebraliśmy się, ażeby pożegnać się z tobą, godnie opłakać cię i pochować.

— Mnie? — powiedział. — Opłakiwać? O szlachetny mieszkańcy Buchary, że znacie Chodzę Nasredina, jeśli przypuszczaacie, że zamierzałem kiedykolwiek umrzeć! Po prostu położyłem się trochę spocząć na cmentarzu, a wyście już zdecydowali, że umarłem!

Więcej nie zdołał nie powiedzieć, gdyż nadbiegł właściciel herbaciarni Ali, za nim kowal Jusup. Chodża Nasredin omal nie postradał życia w ich gorących uściskach. Drobnymi kroczkami podbiegł Niaz, ale starszka natychmiast odepchnęła. Chodża Nasredin znalazł się pośrodku dużego tłumy: każdy chciał go uściskać i przywitać, a on przechodząc z jednych objęć w drugie

śpieszył tam, gdzie rozlegał się niecierpliwy i gniewny głosik Giuldżan, która napróżno starała się przedostać do niego. Gdy wreszcie się spotkali dziewczyna zawisła na jego szyi. Chodża Nasredin pocałował ją odrzućwszy uprzednio zasłonę i nikt, nawet najbardziej przestrzegający przepisów przyzwyczajony nie dopatrzył się w tym czegoś zdroźnego.

Chodża Nasredin podniósł rękę przywołując do ciszy i uwagi.

— Chcieliście już mnie opłakiwać, o mieszkańcy szlachetnej Buchary! Czy nie wiecie o tym, że jestem nieśmiertelny!

Jam Chodża Nasredin — sam sobie panem nie składam mówiąc: „wczorajś będzie żył”!

Stał oświetlony jasnym płomieniem syczących pochodni: tłum chórem pod-

chwycił jego pieśń i nad Bucharą w nocy rozległy się, dźwięcząc triumfujące słowa:

Biedny, bosy włóczęga — przez lud jestem [kochany]

I zawsze mnie pieśń łaskawy los...

Gdzież tam mogła w pałacu być taka radość i uciecha.

— Opowiedz! — zawołał ktoś. — Opowiedz, jak zrobiłeś, że zamiast ciebie utopił lichwiarz Dżafar?

— Tak! — zawołał Chodża Nasredin. — Jusupie, czy pamiętasz moją przysięgę?

— Pamiętam! — odezwał się Jusup — Dotrzymałeś przysięgi, Chodża Nasredinie!

— Gdzie on? — zapytał Chodża Nasredin. — Gdzie lichwiarz? Czy macie jego torbę?

— Nie, nie dotykaliśmy go nawet.

— Ach, ach! — z wyrzutem powiedział Chodża Nasredin. — Czy nie rozumiecie, o mieszkańcy szlachetnej Buchary, którzy posiadacie zbyt wiele szlachetności, a może zbyt mało rozumu, że jeśli torba ta wpadnie w ręce jego spadkobierców, to wycisną z was wszystkie długi, aż do ostatniego grosza! Podajcie mi tę torbę!

Dziesiątki ludzi krzyżąc i cisnąc się

rzucili się wypełniać rozkaz Chodży Nasredina, przynieśli mokrą torbę i podali mu. Wyjął pierwsze lepsze pokwitowanie.

— Siodlarzu Mamed! — krzyknął. — Kto tu jest siodlarzem Mamedem?

— Ja — odpowiedział cieni, drżący głosik: z tłumy wystąpił naprzód mały staruszek w kwiecistym, podartym płaszczu z bródką o trzech włoskach.

— Jutro ty, siodlarzu Mamedzie winieneś zapłacić na mocy tego pokwitowania pięćset tangów. Ale ja, Chodża Nasredin, zwalniam cię od zapłacenia długu: użyj te pieniądze na swoje potrzeby: kup sobie nowy płaszcz; twój stary jest więcej podobny na dojrzałego pola bawełny, gdyż zewsząd wylazi wata!

Przy tych słowach podniósł kwit do ognia.

W ten sposób postąpił Chodża Nasredin ze wszystkimi kwitami.

I skapy płomieni tych małych skrawków papieru, ogrzewał dusze ludzi młodszej od największego ogniska. Teraz — po raz pierwszy byli wolni, gdyż wielu z nich przyjęło na siebie długi swoich przodków i byli zależni od Dżafara, po dwo- dziesiącia i więcej lat!

FELIKS PODSTAWKA
DO KUCHNI NA WSI.

Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje...

Kochany Macieju!
Muszę Ci najkamprzód donieść, że się trochę poprzykałem z moją Pelasią. Ja, widzisz, z rana zawsze wstaje i nie ma mowy, abym się spóźnił do pracy, ale niedawno tak się jakoś stało, że zasnęłam, nawet nie dużo, w każdym jednak bądź razie tyle, że musiałem się bardzo spieszyć. Więc tylko lu gębę pod kran, kapotę na plecy i wałę do drzwi, a tu moja najmilsza:

— A śniadanie? — powiada. — Naszykowałam ci i masz zjeść!

— Nie mam czasu — krzyknęłam. — Spiesz się!

— Spieszysz się? — zgorszyła się Pelasia. — A cóż to, strażak jesteś i do pożaru ganiasz? Napewno się dziura w niebie nie zrobi, jak się parę minut spóźnisz!

No, i widzisz Macieju, jaka głupia? Dziura — powiada — w niebie się nie robi. W niebie — pewnie, ale w robocie? Niechby tak, uważasz, wszyscy zaczęli się spóźniać, mówiąc, że minuta czy parę minut to drobiazg i bagatela, ładnieby praca w naszej fabryce wyglądała? Bo zbierz, bracie, te wszystkie minuty, to w sumie wyjdzie parę godzin dziennie, parę dni na miesiąc i parę, choroba, tygodni na rok! Więc jest dziura czy nie? Jest nawet coś więcej: kradzież. No, bo skoro się mówi, że czas to pieniądz, to taki co minuty kradnie, to złodziejzask kieszonkowy, a ponieważ to złodziejstwo dotyczy jego własnej pracy — więc, można powiedzieć, sam sobie facet także z kieszeni podciąga.

A co do Pelasi — to się wczoraj na niej odegrałem. Szedłem do roboty na drugą zmianę, więc miałem czas i mogłem moją ślubną małżonkę do lekarza w Kasie Chorych odstawić. Zle się, uważasz, poczuła i zdało jej się, że Ubezpieczalnia na to pomoże. Ale właśnie w Ubezpieczalni poczuła się gorzej, bo się zniecierpliwiła przy czekaniu. Lekarz miał urzędować od 9 rano a tu wpół do dziesiątej i jeszcze go nie było.

— Spóźnia się! — warknęła moja ślubna.

— Spóźnia się? — zapytałem ze słodką miną.

— A czemu nie miałaby się spóźnić?

— Czemu? — zawołała Pelasia. — Bo roboty na niego czeka, rozumiesz?

Więc ja na to z głuchym frantem:

— Nie bardzo rozumiem — powiadam.

— Przecież nie tak dawno, gdy się spieszyłem do roboty, toś powiedziała: co ty, strażak, do pożaru pedzisz? Możesz się spóźnić. Więc niby, czemu teraz lekarz nie miałby się spóźnić? Napewno się dziura w niebie od tego nie zrobi...

Twój Feliks Podstawka.

Podatek gruntowy płacimy na czas

Dobre wyniki wpłat na pierwszą ratę

W związku z realizacją I raty podatku gruntowego, Główny Pełnomocnik Rządu do Spraw Podatku Gruntowego dyr. Mierzwiński udzielił przedstawicielom prasy informacji o przygotowaniach i przebiegu tej akcji w terenie.

Wymiar tegorocznego podatku gruntowego, dzięki dobrej pracy aparatu terenowego, przeprowadzony został przez zarządy gminne w wyznaczonym terminie, t.j. na dzień 1 maja. Dużą pomoc okazały także organizacje społeczne i partie polityczne, zwłaszcza w dziedzinie propagandy i uświadomienia społeczeństwa wiejskiego. Należy podkreślić, że terminowe dokonanie wymiaru uzyskano przede wszystkim dzięki zorganizowaniu współzawodnictwa przez pracowników terenowych.

Do współzawodnictwa stanęło 9 zespołów wojewódzkich, jak również liczne zespoły powiatowe i gminne.

Jeżeli chodzi o normy wymiarowe podat-

ku gruntowego, to w roku bieżącym w celu sprawiedliwego obciążenia podatkiem wprowadzono normy niższe, niż w roku ubiegłym dla gospodarstw małych o przychodowości do 50 q., a tylko wobec bardzo niedużej grupy gospodarstw najbogatszych zastosowano normy zwiększone.

I tak np.: gospodarstwa, których podstawa opodatkowania wynosi 10 .., stopę procentową według której oblicza się podatek, z 4 procent w roku ubiegłym zmniejszono na 3 procent w roku bieżącym. W gospodarstwach o podstawie opodatkowania 10 — 20 q. stopę procentową zmniejszono z 8 procent w roku ubiegłym na 6 procent. Podwyżkę zastosowano wyłącznie do tych płatników, u których podstawa opodatkowania przekracza 180 q. Przyjmując przeciętną przychodowość na około 9 q. z jednego hektara widać, że zwykła dotyczy gospodarstw powyżej 20 ha, których jest w kraju

około 150.000. Z obniżonej stopy procentowej korzysta ogółem 2 i pół miliona gospodarstw małych i średniorolnych.

Korzystny dla podatników wymiar podatku gruntowego spotkał się u ogółu rolników z pełnym zrozumieniem i uznaniem, co ukształtowało wyraz w terminowym dokonaniu wpłaty pierwszej raty podatku. W pierwszych pięciu miesiącach wpłynęło łącznie około 9 miliardów zł. oraz 1 miliard zł. tytułem spłat zaległości z lat ubiegłych. Pierwsze miejsce w realizacji podatku gruntowego zajęło województwo rzeszowskie, wpłacając 90 procent wymiaru w wysokości 460 milionów złotych. Na drugim miejscu znajduje się woj. szczecińskie, oraz woj. poznańskie.

Za 300 milionów złotych dostanie nawozów nasze województwo

Mimo zniszczeń wojennych rozwój naszego przemysłu chemicznego postępuje szybko naprzód. Coraz to większe ilości nawozów sztucznych rzuca się na rynek.

W bieżącym roku Centrala Rolnicza otrzymała do rozprowadzenia na ogólną sumę 300 milionów zł. następujące nawozy: AZOTOWYCH 7 tys. ton (azotniak 4000 ton, siarczan amonu 800 ton, wapnamon 150 ton, saletrzak 2050 ton), FOSFOROWYCH 18 tys. 800 ton (su-

perfosfat 7.800 ton i tomasyny 11 tys. ton) i wielką ilość soli potasowych, które sprzedawane będą bez ograniczeń.

Należy sobie tylko życzyć, by nawozy dotarły równocześnie do wszystkich ogniw społecznych, a także by zostały sprawiedliwie między wszystkich rolników rozsprzedane bez faworyzowania zamożniejszych gospodarzy.

Czytelnicy piszą

Kiedy otrzymamy drzewo?

Tak się jakoś dzieje, że najlepsze zamierzenia rządu są często przez niektóre jednostki administracyjne wypaczone.

Pod koniec ubiegłego roku wielu gospodarzy naszej gminy wpłaciło do Powiatowego Zarządu S. Chł. w Wieluniu pieniądze na drzewo. Chodziło o drzewo na słupki, płoty

czy na opał. Oczekiwaliśmy, że tuż po wpłacie drzewo to otrzymamy. Tymczasem minęło już kilka miesięcy i ani słychno. Sądźmy, że ten list przyspieszy uregulowanie tej sprawy.

Stanisław Rygas,
wieś Kamionka.

Kobiety wiejskie pracują dla dobra swych wiosek

Po obu stronach drogi chylą się lany zbóż ku ziemi. Ołowiane niebo wróży rychły deszcz. To też na polach krzątają się starzy i młodzi byleby zdążyć na czas sprzątnąć skoszone siano.

Dojeżdżamy do wsi Ocina. Wieś niczym właściwie się specjalnie nie wyróżnia. Jest jedną z wielu. Znajdujemy się w pobliżu przedszkola, które dzieci w tej chwili opuszczają. Pełno gwaru i hałasu.

Rozmawiamy z przedszkolanką Piekarską Anastazją, która nam opowiada „dzieje niezwykłe” zwykłego przedszkola. Przedszkole to powstało niedawno (zresztą i przedszkolanka do niedawna pomagała w gospodarstwie swego małorolnego ojca). Meble dla przedszkola zdobyto własnym przemysłem. Zwykle, duże stoły z poprzecinanymi nogami i przez miejscowego majstra sfabrykowane krzesła i zabawki. I oto gotowe przedszkole. Inspektorat opłaca przedszkolankę i daje produkty na dożywianie. Resztę własnym pomysłem zalegają członkinie koła gospodyń wiejskich. — I oto matki udają się w pole spokojne, że ich dziecku nie stanie się krzywda i znajduje się pod dobrą opieką. Ale w związku ze zbliżającymi się zniwami mam nielada kłopot — skarży się ob. Piekarska — matki przychożą ze swymi dwuletnimi pociechami z prośbą by je mogły zostawić w przedszkolu podczas okresu najgorętszych robót żniwnych. A przecież mam i bez tego 24 dzieci. Ale może nam na ten czas dadzą jeszcze jedną przedszkolankę.

Niedaleko przedszkola po drugiej stronie szosy 300 metrów kwadratowych ogródka otoczonego siatką. To królestwo ob. Gaworskiej Marii — przewodniczącej koła gospodyń wiejskich. Ob. Gaworska ma rodzinę skłaniającą się z 4-ch osób, posiada 2 hektary zie-

mi, rozumie ona co to znaczy posiadanie własnego ogródka. Zdaje sobie doskonale sprawę z tego ile zaoszczędzić można przez zasiańie trochę cebuli, kapusty, marchwi czy buraków. Ile radości dają wyhodowane na własnym skrawku kwiaty czy warzywa.

— Ale napiszcie — prosi nas — by nam dostarczyli przynajmniej po dwa kilo saletry, (przecież tyle napewno dostać można tylko nasza spółdzielnia jakoś nie bardzo o to dba). Bo inaczej to mi wszystko zmarnieje, a pozatym przypominajcie gdzie trzeba (bośmy podanie napisali do Ministerstwa) by nam umożliwili zakup materiałów na stroje ludowe. Planujemy bowiem wycieczkę w góry a tak zwyczajnie bez strojów to „jakoś nie wygląda”.

Przyrzekam solennie, że napewno odpiszę i jestem pewien, że życzeniu ob. Gaworskiej stanie się zadość. I kobiety wsi Ocina gminy Wróblew udadzą się na wycieczkę w góry. — Zapewne te córki chłopskie zobaczą poraz pierwszy w swym życiu Tatry i Sudety.

Opuszczamy główny trakt i udajemy się polnymi drogami do wsi Krzaki. Mała wiosczyna posiadająca zaledwie kilkadziesiąt gospodarstw porusza się do współzawodnictwa, z bogatą i liczną wsią Brzeźno i trzeba przyznać, że na razie to jej się udaje. Krzaki mimo, iż są ubogie i w dużej mierze zniszczone wyprzedzają swego bogatszego sąsiada. Z wdzięcznością to należy w dużym stopniu wysokiemu społeczeństwu mieszkanki Krzaków. Współzawodniczą one w zakładaniu ogródków warzywnych i dziedzińców. Jedną z najczynniejszych członkiń koła gospodyń wiejskich ob. Zofia Zajac zarobiła, hodując na swej działce rośliny leśne jak mięta i nagietki 27.000 zł. Ostatnio Zarząd Wojewódzki Zw. S. Chł. zaoferował pewną ilość rasowych kurcząt na wychów konkursowy i właśnie Krzaki zgłosiły się i otrzymały prawie 80 procent ogólnej ilości.

To jest znak czasu, kobiety pozbywają się uprzedzeń i śmiało idą z duchem czasu. Ob. Zofia Zajac, Pustelnik Anna i wiele, wiele in., to pionierki tej trudnej pracy. Anna B.

Łęczyckie w przededniu żniw

Mimo, że do żniw jest jeszcze około miesiąca, tak Zw. Samopomocy Chłopskiej jak również i rolnicy przygotowują się już do tejże akcji żniwnej dosyć skrupulatnie. Zbiory w powiecie Łęczyca zapowiadają się bardzo dobrze. Przed czasem można twierdzić z całą stanowczością, że będą lepsze, niż zbiory zeszłoroczne.

W północnej części powiatu łęczyckiego w gminie Piątek, Leśmierz, Tum, Topola, Witonia, Mazew oraz część Tkaczewa urodzaje zbóż ozimych obliczane są na 20 do 30 procent wyższe niż w roku 1947. Południowy zaś

teren powiatu obejmujący m. innymi gminy Poddębice, Gostków, Dalików, Chociszew, Piaskowice, Rogóźno, osiągnęły plony wyższe o 10 procent, niż w roku ubiegłym. Różnice w procentowej ilości plonów w obu częściach tłumaczy się tym, że południowy teren powiatu graniczy z powiatem sieradzkim, którego ziemie zaliczane są do gleb słabszych.

Zarządy gminne spisują wszystkich gospodarzy małorolnych, parcelantów, nie posiadających sprzężaju, słowem wszystkich rolników potrzebujących pomocy, oraz tych gospodarzy, którzy chętnie swoją pomoc i robociznę dadzą

Żelbetowe budynki gospodarskie

W Krakowie opracowano projekt stodoły żelbetowej. Tytułem próby zmontowano cztery takie stodoły, przy czym okazało się, że koszt ich produkcji jest niższy od stodoły drewnianej. Stosowanie tego typu budynków gospodarskich przyczyni się m. in. w znacznej mierze do zaoszczędzenia drzewa.

Świnie nie będą chorować

Na terenie całego kraju przeprowadzane jest obecnie masowe szczepienie ochronne świń przeciw różycy. Do 1 czerwca r. b. zaszczyt piono dwa miliony czterysta tysięcy świń.

Zastosowana w tym roku szczepionka niezjadliwa została wypróbowana w roku ubiegłym i okazała się środkiem znacznie lepszym, niż używane przed tym środki.

Walka z nosacizną u koni

W województwach: szczecińskim, poznańskim, pomorskim, olsztyńskim i białostockim przeprowadza się masowe badanie koni w celu wykrycia nosacizny. W okresie dwu miesięcy zbadanych będzie około 800 tysięcy koni.

Przy badaniach wykryto znaczną ilość koni chorych, spośród których zabito ponad 300 sztuk. Właściciele zabitych koni otrzymali ze Skarbu Państwa odpowiednie odszkodowanie.

W roku przyszłym masową akcją zwalczania nosacizny objęte zostaną pozostałe województwa.

EKSPORT POLSKICH JAGÓD DO ANGLII.

W tych dniach Spółdzielnia Eksploatacji Użytków Leśnych „Las” rozpocznie eksport jagód czarnych i ewentualnie borówek do Anglii. Towar ten przewożony będzie czterema statkami — chłodniami holenderskimi i duńskimi z Gdańska do Hull. Każdy statek zabierze około 100 ton jagód, odbywając podróż parokrotnie.

REMONT KURANTÓW GDAŃSKICH.

Gdańska szkoła zegarmistrzowska przygotowuje się do remontu zabytkowych kurantów gdańskich. Będzie to bardzo poważna praca, wymagająca dużego opanowania rzemiosła zegarmistrzowskiego, gdyż mechanizmy kurantów są znacznie uszkodzone.

Jednym z najładniejszych i najbardziej skomplikowanych obiektów jest kurant z kościoła św. Katarzyny, pochodzący z XIV wieku. Składa się on z 75 dzwonów o rozmaitej tonacji. W szkole wykonana się tylko naprawę mechanizmów, strojeniem zaś zajmą się fachowcy muzycy.

(Szew.)

Adam Czartkowski
Profesor Uniwersytetu Łódzkiego

II.

Politechnika Łódzka, która podobnie, jak Uniwersytet, początkowo musiała swe prace prowadzić, że tak powiem „kątem” w najrozmaitszych lokalach szkolnych i fabrycznych gmachach, zajmujących kwadrat o powierzchni 7 ha — między ulicami Gdańską, Zwirki, Zeromskiego i gen. Świerczewskiego.

Gdy wchodzi się do głównego gmachu (ul. Gdańska 155) staje się w zdumieniu. Zamiast olbrzymich, pustych, brudnych, zniszczonych hal fabrycznych, które tu były tak jeszcze nie dawno temu, widzimy wnętrza doskonale przystosowane do swych zadań. Wielki hall wejściowy, korytarz, po obu ich bokach sale wykładowe, pracownice naukowe i dydaktyczne, ogromne kreslarnie na tysiąc osób... Wszędzie, jak najbardziej wzorowa czystość, wiele światła i — powiedzmy szczerze — uroku.

SYMBOLICZNA SPUSZCZANA.

Już ten fakt, że Politechnika mieści się w dawnych murach fabrycznych, budzi pewne skojarzenie, zarysowują się pewne symbole: oto tu, gdzie huczały kiedyś maszyny, gdzie w pocie czoła pracowali robotnicy i robotnice, oddając molochowi kapitału swe siły żywotne, tu teraz właśnie dla mocy i chwały wytwórczości polskiej kształcą się nowe siły twórcze. Politechnika Łódzka wytwarza swoją własną tradycję w bezpośrednim związku z pracą robotnika łódzkiego!

WEWNĘTRZNE URZĄDZENIA.

Widoczny jest na każdym kroku wysiłek twórcy architektów, którzy te wnętrza budowali: tu wśród dziesiątków kolumn hallu, niby wśród kamiennego lasu, krążą liczne postacie ludzkie. Owdzie wzdłuż korytarza biegną w dal dwa rzędy znów podobnych filarów. Jakgdyby jakieś wnętrza najbardziej nowoczesnych filmów artystycznych... Jakiś nowy styl... jakiś powiew nowoczesnego romantyzmu... romantyzm pracy.

Bardzo ładna i obszerna jest tymczasowa aula, mieszcząca około 500 osób. Za parę lat w jednym ze stojących jeszcze w ruinie skrzydeł urządzona zostanie wielka aula na tysiąc kilkadziesiąt osób.

Pawilon chemiczny w połowie jest już wykończony. W przyszłym roku wykończy się druga połowa. Urządzenie wykończonych pracowni jest jak najbardziej nowoczesne pod każdym względem. Każdy z pracujących ma dużo miejsca, co przy pracy chemicznej jest niezbędne.

Wzdłuż ulicy Zwirki ciągnie się budynek w którym wykańcza się urządzenie wewnętrzne wielkich hal z maszynami przedziałowymi i tkackimi dla Wydziału Włókienniczego.

Ogromne podwórza jest w fazie przerabiania na place sportowe i boiska. Młodzież, która w tym zespole gmachów ma i obszerną stołówkę, będzie mogła w przerwach między wykładami zażywać zdrowej rozrywki — a nawet kąpiel, gdyż basen jest również przygotowany.

PRZY WARSZTATACH NAUKI.

Politechnika Łódzka pracuje pełną parą. Młodzież uczy się pilnie: w r. ak. 1946-47 załatwiono 7000 egzaminów kursowych, do chwili

Państwowy Przemysł Obuwiany wykonał przedterminowo plan produkcji

W dniu 10 czerwca państwowy przemysł obuwiany wykonał przed terminem półroczny plan produkcji w 101,2 proc., wytwarzając 3.484.500 par obuwia wobec planu 3.442.500 par. W liczbie tej obuwia skózanego wyprodukowano 2.038.000 par przy planie 2.036.100 par, czyli 100,1 proc.

Mistrz Piotr Pathelin w Teatrze Powszechnym w Łodzi

Co tu dużo gadać. „Mistrz Pathelin” to dobre, ciekawe przedstawienie. Można się sprzezać o to lub owo z reżyserem czy dekoratorem, ale w sumie to prawdziwy teatr, nawiązujący do tradycji a jednocześnie młody. Kompozycja sceny przemysłowa, może aż nadto przeraźliwa, w niektórych akcentach przydałoby się trochę jaskrawszej jarmarczności, owego wdzięku niewygodnej formy. Tak samo kostiumy dobre, ściśle, ale jakby stonowane, ugrzecznione.

Przewycięzenie pewnej nieśmiałości będzie zapewne tylko kwestią czasu dla debiutującego reżysera Merunowicza i ciekawego dekoratora Strzeleckiego. Niemalym oczywiście atutem w ich sukcesie był wybór sztuki. Ta piętnastowieczna farsa ma w sobie tyle wigoru, tyle przeźabawnych sytuacji, że nie wydaje się dziwne przypisywanie jej autorstwa samemu Mollerowi.

O szczegółach historycznych, dotyczących teatru średniowiecznego i drogi „Od Pathelina do Mollera” informuje ciekawy artykuł Anny Nikliborcowej w ostatnim numerze „Łódzkiej Teatralnej”.

Ale „wracając do naszych baranów” jak mówi Pathelin, najbardziej w stylu był pasterz — Bohdan Baer. Jak sugestywnym było jego biczenie, dowodzi fakt, że część publiczności wracała po przedstawieniu do domu pobekując wesoło.

Zamaszystą Wilhelmina była Barbara Rachwałska, doskonała w geście, chytrym sukiennikiem Jan Kloński. Piotra Pathelina grał Kazimierz Dejmek, w pierwszych scenach nazbyt spokojny, rozegrał się w scenie symulowanego obłędu, stwarzając doskonałą

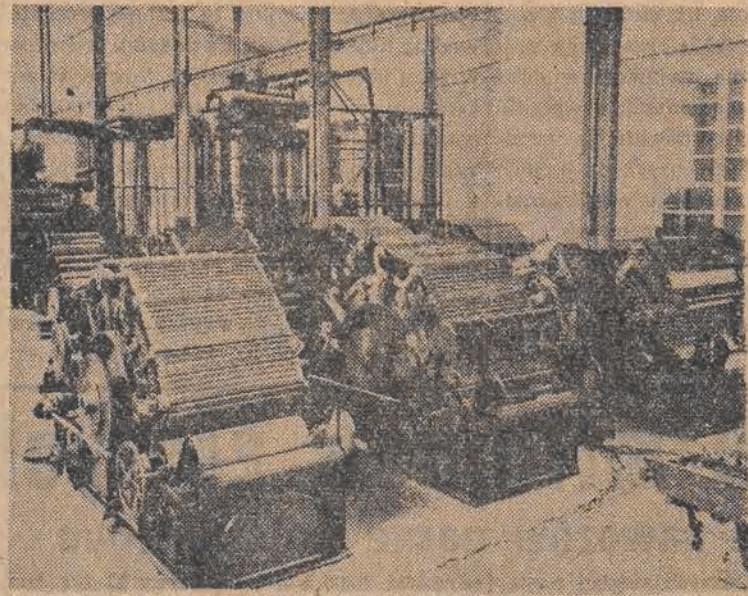
W murach Politechniki Łódzkiej

W poprzednim artykule ujęty został zarys dziejów powstania i organizacji Politechniki Łódzkiej. Obecnie dowiadujemy się, jak pracuje i rozwija się ta nasza wyższa uczelnia, jakie są jej urządzenia i jak wypełnia swe doniosłe zadania.

li obecnej wydano już — 200 dyplomów inżynierskich, udzielono 7 doktoratów, przeprowadzono jedną habilitację.

Uczelnia wrosła już całkowicie w grunt łódzki. Jest ściśle związana z dominującym w Łodzi przemysłem włókienniczym.

Z Włókienniczym Instytutem Badawczym wymienia siły naukowe. Z inicjatywy Centralnego Zarządu Przemysłu Włókienniczego — oddział Włókienniczy Wydz. Mechanicznego przekształcony został w samodzielny Wydział. Ogólnopolskie Towarzystwo Techniczne i Od-

Sala
maszyn
Wydziału
Włókienniczego
Politechniki
Łódzkiej.

Dzieje wojennej tułaczki

Kijów - Taszkent - Berlin*

Przeżycia żołnierzy Wojska Polskiego

„Kijów, Taszkent, Berlin” — Józefa Hena — jest pierwszą po wojnie książką, opisującą przeżycia tych, którzy przyszl jako żołnierze Wojska Polskiego ze wschodu. Autor opisuje w niej swoje autentyczne koleje losu, wspólne wszystkim tym, którzy w czasie wojny znaleźli się na obszarach Związku Radzieckiego. Książka nosi podtytuł „dzieje włóczęgi”, ponieważ autor jej przenosił się ustawicznie z miejsca na miejsce i w stosunkowo krótkim czasie widział bardzo wiele. Pisarz wymienia nazwy wszystkich miejscowości, które przebywał, książkę można czytać z mapą w rękę i wodzić palcem po szlakach, którymi wędrował. Czytelnika zdumiewa bystrość obserwacji, umiejętność scharakteryzowania w kilku zdaniach, przy pomocy niewyszukanych słów, środowiska i ludzi, z jakimi zetknął się autor. Dla tych, którzy przebywali w czasie okupacji w kraju lub na zachodzie, książka nie pozbawiona jest egzotyki i atrakcyjności. Aby nie uronić nic z widzianych rzeczy, autor na rzecz prawdziwości wyreka się zbędnych ozdób i stylizacji literackich. Przeżycia swe układa chronologicznie w następujących po sobie krótkich rozdziałach. Prawie każdy z nich oznacza zmianę miejsca. Ułożone w ten sposób wspomnienia mają swoją ciągłość. W dwu czy trzech miejscach autor wplata w całość nowelistyczny wątek. Robi to zrećnię i unika w ten sposób jednostajności.

W książce nie brak szczegółów, dotyczą-

cych ludzi i warunków ich bytowania. Autor w wielu wypadkach operuje cyframi, dotyczącymi np. pensji lub cen produktów żywnościowych, wplata w fabułę wiele słów rosyjskich, ukraińskich, cygańskich i uzbeckich. To nadaje książce cechy reportażu, chociaż nim w ścisłym tego słowa znaczeniu nie jest, pogłębia jej prawdziwość, która stanowi jej największą, godną podkreślenia zaletę. Całość zakończona jest wspomnieniami, związanymi z Drugą Armią, zorganizowaną na wschodzie. Wraz z nią autor wędruje na zachód do Polski.

Dzieje dywizji, wchodzącej w skład Drużej Armii, jej udział w czynie zbrojnym, to najciekawsze stronicie, tym ciekawsze, że opisane bez efekciarstwa. Zapoznanie czytelnika, choćby z fragmentem zmagani Drużej Armii z wrogiem, daje możliwość oceny wysiłku zbrojnego i ofiarności żołnierzy I i II Armii uformowanych na wschodzie dzięki wydajnej pomocy naszego sojusznika i przyjaciela —

Nasz Dział Naukowy

dział Łódzki Naczelnej Organizacji Technicznej, jako symbol łączności uczelni z przemysłem ofiarowali Politechnice piękny, artystycznie wykonany łańcuch rektorski...

Podobnie ustalił się związek Politechnik Łódzkiej z przemysłem papierniczym, którego Centrala mieści się w Łodzi. Pod jednym dachem z Politechniką mieści się Centralne Laboratorium Papiernicze, prowadzone wytrawną ręką p. dra Marchlewskiej.

Politechnika Łódzka jest wzorem zdrowym całkowicie odpowiadającym istotnym potrzebom, a łódzkiem przede wszystkim.

Jej piękny rozwój — ilość słuchaczy zbliża się do 2000, tj. do liczby najwyższej, przy której Wyższa Uczelnia Techniczna może pracować normalnie i wydajnie — stwierdza, że nie jest efemerydą i nie może być nią. Zresztą, tylko ktoś zupełnie nie zdający sobie sprawy z rzeczywistości mógłby ją uważać za taką.

Wszelkie zamiary jakiegokolwiek skurczenia zakresu działania Politechniki Łódzkiej byłyby szkodliwe nie tylko dla samej uczelni, ale i dla całego społeczeństwa.

Politechnika Łódzka jest worem zdrowym i Łódź może być z niej dumna.

O wartości jej świadczą wrażenia, jakie wywiera na obokrajowcach, którzy ją zwiedzają. Np. jedna z wielkich firm szwajcarskich, której delegat szczegółowo uczelnię zwiedzał, ofiarowała jej najbardziej nowoczesny zespół maszyn przedziałowych — i to bez jakiegokolwiek starania lub próśb ze strony Politechniki.

A w krajach słowiańskich, związanych z Polską sojusznymi, powstał zamiar przysyłania na studia młodzieży właśnie na Politechnikę Łódzka. Za kilka lat promieniować ona będzie na dalekie tereny naddunajskie i bałkańskie i wiązać Łódź z tamtejszymi ośrodkami przemysłu i nauki.

Związku Radzieckiego. Książka stanowi cenny przyczynek historyczny, zwłaszcza, że jest pierwszą tego rodzaju pozycją.

„Kijów, Taszkent, Berlin” — Józefa Hena — czyta się z zainteresowaniem. Poleca książkę w pięknej przedmowie Ksawery Pruszyński, autor pierwszej książki o Armii Polskiej, walczącej na zachodzie.

„Jest w niej świeżość, humor, barwa, prawda, prostota. Jest w niej barwność krajów Taszkentu, żywość wsi ukraińskiej wciśniętej w step i jar, słońce Kijowa i spokojny, pewny nurt Dniepru. Są ludzie kosoccy i niebieskoccy, śniadzi i ciemni, dobrzy źli, mali, prości, zwyczajni, wielcy, prawdziwi. Tak. Zaletą tej książki jest jej wielka prawdziwość”.

J. Cz.
„Kijów, Taszkent, Berlin” — Józef Hen, R.S.W. „Prasa”, Wydawnictwo „Literatura Polska”, Katowice. Okładkę projektował Jerzy Karolak, str. 312.

Koncerty w parkach dla mieszkańców Łodzi

Wydział Kultury i Sztuki zapoczątkował ciekawą imprezę letnią dla mieszkańców Łodzi. Mianowicie, w dwóch parkach łódzkich co niedziela odbywają się koncerty na wolnym powietrzu przy udziale orkiestr dętych

Elektroni Łódzkiej i Miejskich Zakładów Komunikacyjnych.

W godzinach od 16-jej orkiestra gra w parku Źródlika przy Wodnym Rynku, a od 18-jej do 20-jej na Julianowie. Koncerty są całkowicie bezpłatne.

Grane są przede wszystkim utwory muzyki polskiej, następnie słowiańskiej i inne.

Koncerty w parkach cieszą się dużą frekwencją publiczności, która długo po skończonym koncercie nie pozwala orkiestrze opuścić estrady. (m)

Zycie kulturalne ZSRR

SESJA NAUKOWA

AKADEMII NAUK ZSRR

W tych dniach odbyła się w Domu Uczonych w Moskwie czwarta sesja naukowa Akademii Nauk ZSRR. Sesję zainaugurował prezydent akademii Wawilow, który największą uwagę poświęcił w swym przemówieniu tegorocznym preliom stalinowskim. Stwierdził on, że wśród nowych laureatów znajduje się 9 akademików, 13 członków korespondentów Akademii Nauk oraz 10 współpracowników naukowych Akademii. Na sesji wygłoszono kilka referatów, dotyczących twórczości Bielińskiego w związku z setną rocznicą jego śmierci.

OGRÓD BOTANICZNY

MUZEUUM KRAJOZNAWCZEGO

Ogród botaniczny Mołdawskiego Muzeum Krajoznawczego znany był przed wojną z wielkiej ilości rzadkich okazów roślinnych. Niemieccy najędźcy nie oszczędzili ani muzeum, ani ogrodu botanicznego. Dopiero w tym roku udało się odnowić ten ogród w Kiszyniowie. Sprowadzono tu 140 nowych rzadkich gatunków drzew założono też szereg działek obserwacyjnych dla uprawy kultur ziarnowych oraz dla hodowli traw leczniczych

To i owo

Akademia w Neustadt

Utarło się przekonanie, że Ameryka sekuje i prześladowa wiedzę tudzież naukę. Więc ja gwoli, jak to się mówi, sprawiedliwości, chciałbym trochę to przekonanie sprostować. Że mianowicie nie jest prawdą, iż U.S.A. dyskryminuje naukowców, gdyż — jak się okazuje — pewna dziedzina naukowa cieszy się wielkim szacunkiem władz amerykańskich. To galezią — prócz, ma się rozumieć, „wiedzy o atomie” — jest... historia, ściślej dzieje drugiej wojny światowej. Zaciekawienie i kult dla owych dziejów — są u tzw. miarodajnych czynników amerykańskich tak silne, iż aż utworzyły one specjalną akademię. W U.S.A.? Nie, w Bizonii. Na terenie Neustadtu, Oficjalnie to się nazywa: obóz dla niemieckich oficerów sztabowych, ale faktycznie to uczelnia. Stu kilkudziesięciu generałów oraz pułkowników S.S., S.D. i S.A. mieszka sobie w willowych domkach, że jak za dobrych pana Adolfa czasów i pracuje nad „historią”. Pracy mają huk, warunki do niej doskonale, tylko jedna rzecz mać nieco atmosferę naukową: ciągle reklamacje, płynące z b. krajów okupowanych, a odnoszące się do tych czy innych „historyków”. Władze amerykańskie, acz b. niezadowolone z podobnego zakłócania spokoju, potrzebnego do pracy naukowej, starają się jednak w-w reklamacje „badać”.

— Panie generale — mówią (do tego lub innego „naukowca”) — wpłynęła skarga, że pan w czasie wojny podobno dopuszczał się okropnych zbrodni.

— Ja? — oburza się (ten lub inny) general.

— Nie podobnego.

— Hm — zastanawia się przedstawiciel władz U.S.A. — ale, widzi pan, złożono nam pewne dowody...

— Dowody? — dziwi się general. — A cóż znaczą jakieś tam dowody, gdy ja daję SŁOWO HONORU, że to nieprawda?

„Słowo honoru” przesądza sprawę, Władze amerykańskie oddają reklamacje, utyskując na zdżwne stanowisko b. krajów okupowanych.

E. Tam.

Nowy Sedan Francji

**Skutki polityki kapitulacji rządu „trzeciej siły”
Opinia francuska potępia postanowienia londyńskie**

PARYŻ — w czerwcu.

Gdy ósmego czerwca prasa ujawniła zaletenia „Konferencji sześciu” w sprawie organizacji politycznej i gospodarczej Niemiec Zachodnich, otworzyły się oczy również i tym Francuzom, którzy dotąd mieli złudzenia. Zbli oni dotąd w świecie iluzji, umiejętnie podsycanych przez de Gaulle'a, a także przez obecną ekipę rządową. Wydawało im się, iż dotychczasowa polityka prowadzi Francję na spokojny gościńiec bezpieczeństwa, odbudowy przemysłowej i dostatku.

Układy londyńskie natomiast dały gospodarce francuskiej, zgodnie zresztą z planem Marshalla, pierwszeństwo przed innymi krajami Europy Zachodniej. Nie wspominając ani słowem o reparacjach, układy te pozbawiają zarazem Francję prawa kontroli nad produkcją Zagłębia Ruhry. Uderzają one bezpośrednio w przemysł francuski, oddając go w zależność przemysłu metalowego i chemicznego Niemiec, działającego pod ścisłą kontrolą amerykańskich miliardów. Postanowienia londyńskie nie przewidują ponadto żadnych gwarancji bezpieczeństwa Francji.

Nic więc dziwnego, że w tych warunkach Londyn wydał się Francuzom Sedanem. „Pierwszeństwo pokonanych Niemiec przed zwycięską Francją, to kapitulacja” — tak oto określa się w Paryżu ten jeden z najcięższych okresów swej historii.

Partia Komunistyczna miała rację

Nie było przypadkiem, że znany komentator polityczny prawniczy „Monde” pisał 10-go czerwca, że „niestety, partia komunistyczna miała rację przed wszystkimi innymi”.

Istotnie, komuniści francuscy stanowili jedyną partię, która konsekwentnie, niezmiennie przestrzegała przed polityką bloku zachodniego, zalecaną przez de Gaulle'a i praktykowaną przez rząd „trzeciej siły”. W wypracowanym w kwietniu tego roku „Programie Ocalenia Narodowego” Partia Komunistyczna z całą siłą potępiała plan Marshalla, wojskowy

pakt w Brukseli, przymierze z Niemcami Zachodnimi, uważając je za etapy jednej i tej samej polityki kapitulacji.

Manewry de Gaulle'a

Jesteśmy teraz świadkami manewrów de Gaulle'a, który chciałby w oczach Francuzów odciąć się od polityki, praktykowanej przez Schumana i Bidault. Deklaracje i kampanie prasowe de Gaulle'a mają na celu wypanie piasku w oczy. W rzeczywistości jednak trudno mu będzie zdyskontować na swoją korzyść niezadowolone Francuzów. Polityka bloku zachodniego została zapoczątkowana właśnie przez generała i pamiętają tu jeszcze jego słowa wygłoszone w październiku 1945 roku do Niemców podczas objazdu strefy okupacyjnej: „Jesteśmy między Europejczykami, między ludźmi zachodu”. To znamienne wówczas oświadczenie nasświetlało wyraźnie tekst wywiadu, udzielonego w tym samym czasie angielskiemu „Times”, kiedy po raz pierwszy

wyłączona została przez de Gaulle'a koncepcja włączenia Niemiec Zachodnich i Hiszpanii do bloku zachodniego.

Debatą parlamentarną na temat układów londyńskich wykazała ogromne niezadowolenie i niepokój. Wykazała ona jednak nie tylko oblicze prawicowej socjaldemokracji i całej „trzeciej siły”, ale pokazała też, że tam, gdzie chodziło o ratowanie rządu, gaulliści umieli się podzielić aby zapewnić większość Schumanowi.

Rezygnacja z bezpieczeństwa

W oczach ogromnej większości narodu francuskiego układy londyńskie stały się tym czym są: rezygnacją z bezpieczeństwa Francji i utratą jej niezależności gospodarczej i politycznej.

I dlatego myśli i dążenia, wyrażone w deklaracji Partii Komunistycznej bardziej, niż kiedykolwiek odpowiadają dziś życzeniom ogromnej większości narodu francuskiego. Walcząc z żelaznymi kleszczami imperializmu amerykańskiego komuniści ukazują narodowi francuskiemu perspektywę pokoju i niezależności politycznej i gospodarczej.

Tę prawdę rozumie się tutaj coraz powszechniej i postanowienia londyńskie oraz debata i głosowanie w parlamencie wainie się do tego przyczyniły.

Jan Holyński.

**O nowe formy współzawodnictwa pracy
Głos w dyskusji**

Chciałabym zabrać głos w dyskusji zapoczątkowanej przez „Głos”.

Czytałam kilkakrotnie w „Głosie Robotniczym” o tym, że w niektórych fabrykach bardziej doświadczone robotnice, przodownice

pracy, dzielą się swymi umiejętnościami z robotnicami słabiej wykwalifikowanymi i biorąc pod swoją opiekę kilka pracownic, rozpoczynają współzawodnictwo nowego typu, tak zwane współzawodnictwo zespołowe.

Uważam to za pomysł bardzo dobry, ale, niestety, o tych sprawach ostatnio mniej się pisze. A szkoda! Tak mało mamy jeszcze dostatecznie wykwalifikowanych robotników, że powinniśmy całkowicie wykorzystywać ich umiejętności.

I dlatego sądzę, że byłoby rzeczą bardzo wskazaną, aby obok współzawodnictwa indywidualnego, które się już tak pięknie rozwija w przemyśle włókienniczym, zaczęto więcej uwagi poświęcać współzawodnictwu zespołowemu. Jeśli każda wybitniejsza przodownica pracy będzie w okół siebie grupować kilka mniej doświadczonych pracownic, gdy w ramach tej grupy zorganizowana zostanie wzajemna pomoc, to na pewno podniesie się wydajność naszej pracy i wzrosną nasze zarobki.

Nowe formy współzawodnictwa pracy, które mogą ogarnąć znacznie więcej uczestników, aniżeli dotychczasowe indywidualne współzawodnictwo, mogą przynieść ogromną korzyść nie tylko państwu, ale i każdemu poszczególnemu robotnikowi.

Sądzę, że o tych sprawach powinny pomyśleć przodownice pracy, dyrekcje fabryk, rady zakładowe i wszystkie inne czynniki, którym leży na sercu dobro naszego przemysłu i dobro robotnika.

Stała czytelniczka z PZPB Nr 5

Przyp. redakcji. Zamieszczamy pierwszy list, nadesłany w związku z zainicjowaną przez nas dyskusją na temat nowych form współzawodnictwa pracy. Czekamy na dalsze wypowiedzi. Sprawa jest bardzo ważna.

Próbki „Amerykańskiej wolności”

Richard Morford, prezes Towarzystwa Przyjaźni Amerykańsko-Radzieckiej skazany został na trzy miesiące aresztu i 250 dolarów grzywny za odmowę wydania dokumentów towarzystwa Komitetowi do Badań Komisji Anty-amerykańskiej.

Za podobne „przestępstwo” sąd skazał dwie działaczki Antyfaszystowskiego Komitetu Uchodźców: Helen Brian i Ernestine Flesham na trzy miesiące aresztu i 500 dolarów grzywny.

Radosny wypoczynek

**Wiśniowa Góra chluba ośrodków kolonijnych w Polsce
Łódzkie dzieci na wywczasach**

W czasie podwieczorku

Od jednego z towarzyszy z PZPB Nr 9 (Kinderman) otrzymaliśmy list o kolonij w Wiśniowej Górze dla dzieci pracowników Zakładów.

List ten przytaczamy dosłownie:

— „W piękny sobotni poranek wybraliśmy się do nich w odwiedzinę wraz z przewodniczącym Rady Zakładowej oraz przedstawicielem dyrekcji.

Delegacja pojechała oczywiście, nie z próżnymi rękoma, zawiązaliśmy dzieciom koczne truskawek i czereśni. Dzieci są właśnie w pięknym sosnowym lesie. Zwiedzamy więc tymczasem ich sypialnie oraz kuchnię. Wszędzie czysto i schludnie. A oto wracają dzieci. Buzie rumiane, oczka roześmiane, widać od razu, że im się tu źle nie dzieje. W oknach sąsiednich willi widnieją zaciekawione buziaczki dziecięce. To chłopcy i dziewczynki z PZPB Nr 1 i PZPB Nr 17.

Po obfitym obiedzie i deserze dzieci nas raczą piosenkami i wierszykami. 4-letni Jaś opowiada bajeczkę o „Jasiu i Małgosi”. „Kto z was chce wrócić do domu?” — pytamy malutkich wczasowiczów. Znalazło

się tylko dwoje chętnych, pozostałe chcą zostać jak najdłużej.

Trzeba pożegnać nasze roześmiane pociechy. Proszą o ponowne odwiedzinę, co im solennie przyrzekamy. Każdy z nas myśli, że z tych dzieci wyrosnie przyszłe pokolenie naszej Polski Ludowej. Pokolenie zdrowe i silne.

Pracownik PZPB Nr 9

Zachęcen listem naszego czytelnika, postanowiliśmy odwiedzić kolonię. Istotnie, obraz przedstawiony w liście całkowicie odpowiadał rzeczywistości. Należy jednak dodać, że chociaż nie byliśmy w Wiśniowej Górze w sobotę, a w inny dzień tygodnia — dzieci i tym razem z apetytem zajadały truskawki.

Kolonia jest pięknie położona na obszer-nym lesistym terenie. Dzieci mają wiele przestrzeni do zabawy. Są tutaj podobnie, jak na innych koloniach w Wiśniowej Górze, tylko dzieci w wieku przedszkolnym — małe brzdące, o które, widać, dbają wychowawczynie, bo są grzeczne; czysto ubrane. Wyżywienie otrzymują 6 razy dziennie.

Kierownik kolonii, tow. Józef Zemekko, uprzejmie udziela nam informacji:

— Administracja kolonii dla dzieci pracowników „Kindermana”, „Stolarowa” i „Geyera”, które obecnie są na pierwszym turnusie, zajmuje się Towarzystwo Kolonii i Półkolonii Letnich — to znaczy daje pawilony, obsługuje, przygotowuje posiłki i dobiera wychowawczynie. Towarzystwo Kolonii oddaje swoje domy wyłącznie dla dzieci ze szkół łódzkich i dzieci pracowników przemysłu państwowego. Obecnie z trzech fabryk jest ok. 150 dzieci, za tydzień przybędzie jeszcze grupa 1000 dzieci z łódzkich szkół.

Towarzystwo Kolonii przygotowuje wille

na ich przyjęcie. Właśnie remontuje się kuchnie, bieli budynki, i czyni inne niezbędne inwestycje.

— Przemysł Państwowy — mówi tow. Zemekko płaci nam za utrzymanie i dziecka po 6 tysięcy zł. miesięcznie. Za tę sumę otrzymujemy za Zarządu Miasta i innych źródeł, umożliwiają nam konserwację wille i remonty.

Wydaje się nam jednak, że należałoby tutaj jeszcze urządzić tereny sportowe, zwłaszcza dla młodzieży szkolnej — na przykład siatkówkę, koszykówkę itp. i jednocześnie

Wiśnie prosto z drzewa

sprowadzić sprzęt sportowy.

W ciągu tego lata parę tysięcy dzieci łódzkich znajduje tu zdrowy wypoczynek i miły, radosny pobyt. Jest to jeden z największych ośrodków kolonijnych w Polsce.

M.Z.

L. SZEJNIN
Tajemnica i KREW
Z DZIEŃ WYWIADU NIEMIECKIEGO

— Wiem o tym — przerwał mu z odzieniem niecierpliwości Misza, ale, mieszkając w tej dziurze, niewątpliwie posiada pan przyjaciół, dobrych znajomych, o których pan wie, że można im zaufać. W ciągu tylu lat można było zdobyć własną sieć agentów. Nieprawdaż?

Oczy Miszy badawczo spojrzyły na spokojną twarz starego Amosowa, który wytrzymał trz widrujące spojrzenie i odpowiedział, nie tracąc zimnej krwi.

— Oczywiście, znam w Zareczańsku wielu ludzi. Ale nie można im zaufać. Są to, pomimo wszystko, Rosjanie i mają zaufanie do mnie głównie dlatego, iż uchodzę również za Rosjanina. Zresztą, nie byłem przygotowany na

podobne pytanie. Będę mucał się nad tym zastanowić.

Poufna rozmowa została zakończona i Amosow zaproponował Miszy, aby trochę odpoczął. „Bratanek” skwapliwie przystał na tę propozycję. Upewniwszy się, że jego gość zasnął, Amosow skorzystał z wolnej chwili i zaczął rozmyślać nad wytworzoną sytuacją. Wyszedł do ogrodu, by odetchnąć świeżym powietrzem i zastanowić się nad wypadkami, jakie zaszły w ostatniej godzinie.

Myślał o tym, że zatrzymać Miszę nie miało sensu. Amosow nie był pewien, czy „bratanek” nie posiadał w Zareczańsku poza Szarapowem jeszcze innych znajomości. Sądząc z zachowania Misza należał do grubszych ryb

niemieckiego wywiadu. Prawdopodobnie, wiele jeszcze rzeczy zataił przed swoim „wujaszkiem”, które należało właśnie jaknajprędzej wyjaśnić i wyświecić. Ze słów Miszy wynikało, że przyjechał z Moskwy, gdzie według wszelkiego prawdopodobieństwa, znajdował się sztab szpiegowski organizacji niemieckiej. Misza mógł być pomocny w ryzykownej grze likwidacji niebezpiecznego gniazda szpiegowskiego.

Amosow uświadomił sobie jednocześnie, że Misza w każdej chwili może wykryć prawdę o losie prawdziwego Szarapowa. Władł dobrze rosyjskim i łatwo mógł rozmówić się z którymś z sąsiadów. Tego właśnie należało uniknąć za wszelką cenę. Amosow postarował uniemożliwić Miszy stykanie się z okoliczną ludnością.

„Bratanek” obudził się po południu. Amosow zaprosił go na s'romny obiad, podczas którego Miszy ogromnie przypadł do smaku znakomity krupnik, jakim poczęstował go „wujaszek”. Pod wpływem alkoholu Niemiec stał się niezwykle sentymentalny i rozgadał się na dobre. Rozmowa toczyła się głównie o przeszłości oraz osobie Amosowa. Tu właśnie przy-

dały mu się wiadomości o Szarapowie i jego dawnych dziejach. Amosow bardzo umiejętnie podsuwał Miszy różne szczegóły ze swego dawnego życia. Z łezką rozrzewnienia napomknął o szkole w Brunświku, przypomniał stare czasy, gdy studiował zawodowe tajemnice wywiadu pod kierunkiem pułkownika Nickolei... Jednym słowem tak pierwszorzędnie odegrał swoją rolę, że Misza z całą sympatią i niekłamany zachwytem zwrócił się do niego, mówiąc z szerokim uśmiechem:

— Macie dobrą szkołę, kapitanie! — trzeba przyznać — dawne kadry naszego wywiadu stały na odpowiednim poziomie. My, młodzi, możemy tylko zazdrościć!

— Ale wasza obecna praca świadczy o tym, że poziom pozostał ten sam — odwzajemnił się komplementem Amosow. Upewnił się, że osoba jego nie wzbudza w wysłanniku niemieckiego wywiadu żadnych wątpliwości, co mu dodało otuchy. — Cóż z tego, że ukończyłem specjalną szkołę — ciągnął dalej, gdy dużo już z tego zapomniałem. Nawet od wielu lat nie mówiłem po niemiecku.

Trybuna Młodych

W Warszawie odbył się I-szy Zlot przodowników brygad „Służby Polsce”, przy udziale 175 przodowników. — Przodownicy otrzymali szereg nagród, m.in. swe własne portrety, wykonane przez wybitnych artystów.

Informacje zlotowe

Dla przygotowani do Wielkiego Zlotu Młodzieży (21-22 lipca Wrocław), została powołana Łódzka Komenda Zlotu, w skład której weszli kol. Mironiński (komendant), Kurzawa i Zarska. Komendantem wojewódzkim został kol. Lewandowski Henryk. Wszelkich informacji o zlocie udziela Komenda Powiatowa lub Dzielnicowe istniejące już przy Powiatowych i Dzielnicowych Komitetach Jedności.

Na zlot pojedzie ogółem z Łodzi i województwa 2.200 osób. Głównym hasłem pod którym będziemy manifestować jest: „Młodzież Łodzi inicjatorem Wycieczki Pracy”. Naturalnie młodzież chłopska nie zechce pozostać w tyle. Będzie ona maszerować pod hasłem zwiększenia wydajności z hektara. Naszym zdaniem na dziś: zwiększenie produkcji tak, abyśmy na zlocie mogli pokazać naprawdę imponujące cyfry.

Przygotowania do zjednoczenia młodzieży

Uczymy się na kursach organizacyjnych

Lipiec rozpocznie nowy etap w życiu młodzieży polskiej. Dwudziestego nastąpi zjednoczenie. Musimy się do niego przygotować — mówi młodzież zorganizowana. Łódzki Komitet Jedności jest tego samego zdania. Dlatego też już od połowy maja pracuje międzyorganizacyjny wieczorowy kurs ideologiczny, którego kierownikiem jest kol. Brodzka Alina. Koleżanka Brodzka lubi bardzo swoją pracę i gdy opowiada o niej, mam wrażenie, że na kursie jest naprawdę „cudownie”. Jednak, gdy po raz pierwszy byłam obecna na wykładzie seminarium i zajęciach świetlicowych kursu, „wrażenie” znikło. Ta cudowność stała się dla mnie czymś faktycznym i realnym.

Bułam zdumiona, gdy widziałam z jakim zainteresowaniem młodzież słucha referatu,

mimo, iż wszyscy byli już tego dnia po godzinach pracy i nauki. Również seminarium było udane (kol. Brodzka zapewnia że tak jest zawsze). Trzeba przyznać, nie wszyscy, ale większość słuchaczy brała czynny udział w dyskusjach wysuwając niekiedy bardzo ciekawe zagadnienia. Nie mniej niż nauka absorbuje młodzież śpiew. Najlepszym tego dowodem, że wyszliśmy po skończonych zajęciach ze śpiewem na ustach. Płynęły piosenki polskie, włoskie, jugosłowiańskie, czeskie i rosyjskie.

Więc wszystko dobrze? — pytam kol. Brodzka. Nie, nie wszystko. Co prawda referaty wygłaszane przez czołowych aktywistów naszych organizacji są na poziomie, co prawda poruszane są zagadnienia bardzo ciekawe z różnych dziedzin, jednak martwi mnie fakt,

że nie przychodzi na kurs przewidywana ilość uczestników! nie wiem zresztą czym to sobie tłumaczyć, bowiem ci którzy przychodzą systematycznie są bardzo zadowoleni i twierdzą, że kurs dużo im daje.

Wielu z uczestników kursu już teraz, korzystając ze swoich notatek, wygłasza referaty na kołach fabrycznych lub szkolnych. Poza tym kurs w dużej mierze przyczynia się do zżycia się młodzieży różnych organizacji. Panuje tu szczerą i przyjazną atmosferą, którą zauważa każdy kto spędzi na kursie chociażby jeden wieczór. Koleżdy i koleżanki pracują nad wydaniem gazetki ściennej. N. p. w dniu 22 maja, to jest w dniu, w którym został zakończony kurs przy Dzielnicy Staromiejskiej, powstało tam koło prelegentów rekrutujące się z 12 absolwentów kursu. Koło to składające się wyłącznie z młodzieży fabrycznej dziś pracuje bardzo dobrze. Są między nimi tacy, którzy nie potrafili jeszcze samodzielnie pracować. Ci chodzą na zebrania razem ze swymi „mocniejszymi” kolegami. Lecz najdalej za dwa tygodnie, będą już samodzielnymi. Specjalnie cieszy się z tego przewodniczący dzielnicy kol. Woźniak Adam, dla którego praca koła jest wielką pomocą.

Czy tylko tyle?

Nie. Można by było jeszcze wiele napisać. Bowiem na wszystkich dzielnicach są, lub były podobne kursy i wszędzie stanęły na wysokości zadania.

(Z.)

Dzielnica Śródmieście na progu jedności

Dzielnicowe Komitety Jedności już działają

Jedne lepiej — inne gorzej. Niemniej jednak można śmiało stwierdzić to, o czym pisaliśmy w tygodniu uprzednim. Komitety Jedności kierują wszystkimi kołami organizacyjnymi. Przykładem dobrej pracy D. K. J. może być Komitet Śródmieście. Komitet ten został wybrany na zebraniu aktywu wszystkich 4-ech organizacji w dniu 13. 5. w składzie 11-to osobowym z przewodniczącym kol. Woźniakiem, vice przewodniczącym kolegą Sliwińskim i sekretarzem — koleżanką Kurkiewicz na czele.

Członkowie Komitetu stwierdzili już na jednym z pierwszych zebrań, że „grunt to planowa robota”. I słusznie. Właśnie dzięki planowej pracy zrealizowano już cały szereg zadań stojących przed Komitetem Jedności. I tak dla przykładu. Na wszystkich kołach powstały już Komitety Jedności ściśle według wyznaczonego kalendarzyka i koła te odbywają już tylko wspólne zebrania. Ewidencja Dzielnicowa jest już całkowicie uporządkowana i przygotowana do pełnego złączenia wszystkich kół organizacyjnych.

Nasi koleżdy ze Śródmieścia nie zapominają również i o szkoleniu. Program kursu przewiduje szereg zagadnień społecznych, politycznych, m. inn. takie tematy jak: „Światowa Federacja Młodzieży Demokratycznej”, „Ruch Młodzieżowy w Polsce”, „Walka o wyzwolenie społeczne i narodowe w historii Polski”. Dla przeprowadzenia kursu została zastosowana ciekawa forma. „Mamy przecież lato i prowadzenie kursu w lokalu następczołoby pewne trudności — mówi kol. Woźniak — postanowiliśmy połączyć przyjemne z pożytecznym”. I to okazało się słuszne. W każdą niedzielę słuchacze kursu udają się za miasto. Tam po wysłuchaniu referatu i po dyskusji, odbywa się nauka śpiewu, różne gry, zabawy. Aby udała się wycieczka potrzebne jest tylko jedno odpowiednia miła atmosfera. A ta jak twierdzą uczestnicy kursu jest wspaniała — prawdziwie młodzieżowa.

„Najmilsze wspomnienia mamy z ostatniej

niedzieli — mówi kol. Tomalski. Frekwencja dopisała nadzwyczajnie. Miał przewidzianych 50 uczestników kursu, przyjechało 80 koleżanek i kolegów. Pojechaliśmy do „Wiciowego” Uniwersytetu Ludowego w Brusie. Tam po referacie na temat ruchu młodzieżowego w Polsce i dyskusji, w której brał również udział koleżdy z Brusa nastąpiły wspólne gry i zabawy. Rozegraliśmy mecz piłki nożnej, pływaliśmy. Potem śpiew. Żal było doprawdy odjeżdżać.”

Pisaliśmy dotąd o samych dobrych stronach pracy Dzielnicowej Śródmieście. Ale są i poważne braki. Mówi o nich kol. Woźniak:

— „Nie wszyscy koleżdy wybrani w skład Dzielnicowego Komitetu zdają sobie sprawę z roli jaką powinni spełnić i pracują opieśzale. Opóźnia to i utrudnia nasze prace. A moglibyśmy przecież zrobić jeszcze więcej.”

Z pewnością D. K. J. Śródmieście mogłoby zrobić więcej: Dla przykładu, Dzielnicowa liczy obecnie 50 kół wszystkich organizacji z 1.500 członków. Z tego 30 fabrycznych, 15 szkolnych i tylko 5 urzędniczych. A przecież właściwie na terenie tej dzielnicy jest cały szereg urzędów w których pracuje dość dużo młodzieży. Wniosek dla dalszych prac należy zwrócić baczniejszą uwagę na urzędy i tworzyć w nich koła, by w ten sposób rozbudować przyszłą jedną organizację. Mamy

nadzieje, że dołożą tu starań przede wszystkim ci koleżdy, którzy dotychczas niezbyt aktywnie pracują. Innym Dzielnicowym Komitetem zwracamy uwagę na dobre formy szkolenia stosowane na Śródmieściu. Zorganizujcie i Wy u siebie także wycieczki — bez kosztów, bez aut, a z taką frekwencją! Uda się to napewno.

J. F.

Z odwiedzinami w 16-ej Brygadzie S. P.

Sobota wczesnym rankiem. Jechaliśmy w trójkę: przedstawiciel Łódzkiej Komendy „Służby Polsce”, przedstawiciel Wojewódzkiego Komitetu Jedności Organizacji Młodzieżowych i przedstawiciel łódzkich junaków „SP”. Czytaliśmy pachnący jeszcze farbą drukarską artykuł o osiągnięciach 16-ej Łódzkiej Brygady. 678 proc. normy, wspaniałe nastroje, coraz to lepsze osiągnięcia. Ano zobaczymy.

I zobaczyliśmy. Najpierw był to zlot przodowników pracy z nadmorskich brygad „SP”, na którym padały zawrotne cyfry mówiące o osiągnięciach poszczególnych nagrodzonych zespołów czy junaków i sala huczała od braw.

Później nasza skromna uroczystość, na której wręczaliśmy nagrody, jakie przywieź-

liśmy z sobą. Z podziwem patrzyłem jak chłopcy z niezwykłą sprawnością formują szyki. Przemówienia. Padały słowa o tym, że województwo łódzkie pierwsze podniosło sztandar Wycieczki Pracy i, że punktem honoru junaków 16-ej Brygady pracować jak najlepiej. Kol. Ciesielski wykonał 600 proc. normy otrzymuje w nagrodę rower, kol. De-ka wykonujący 550 proc. normy otrzymuje w nagrodę zegarek, kol. Głenek wykonał 500 proc. normy, otrzymuje aparat fotograficzny, kol. Szalek (450 proc. normy) otrzymuje kupon materiał, kol. Sielasko (400 proc. normy) i kol. Majkowski (350 proc. normy) otrzymują buty, kol. Urbański (300 proc. normy) otrzymuje bibliotekę i kol. Kępa (250 proc. normy) otrzymuje przybory do pisania. Entuzjazm. Okrzyki. Brawa.

Niestety musieliśmy zbyt szybko opuścić Szczecin. Ale to co widzieliśmy przekonałoby nawet największego sceptyka. Przypomniał mi się rok 1946. Podobny entuzjazm. Skandowanie „Om-la-din-ska Pru-ga”. Młodzieży Jugosłowiańskie wiwatują na cześć swego dzieła. Myśl wróciła do opalonych na brąz junaków „SP”, do uśmiechniętych twarzy, do oczu patrzących ufnie w przyszłość. Nie pozostaniemy w tyle. Napewno.

Henryk Lewandowski

Jak powstała koła organizacyjne?

Na łamach „Tribuny” pisaliśmy już wielokrotnie o tym, jak powstają koła organizacyjne. Niemniej jednak były to zawsze reportaże pisane przez „zakładających” lub innych „starych aktywistów”. Dziś za mieszczeniem list otrzymamy od jednej z tych „nowowstępujących” koleżanek. Tak widzą nas. ZWM-owców, OM TUR-owców, Wiclarzy czy członków ZMD uczniowie, gdy przychodzimy zakładać koła szkolne.

Jak grom spada na nas wieść, że „jakiś” bardzo młody człowiek z ZWM-u” przeprowadzi w naszej szkole zebranie informa-

cyjne.

Z ciekawością schodzimy na salę gimnastyczną (gdzie zwykle odbywają się wszelkiego rodzaju zebrania, odczyty itd.). Patrzmy na drzwi i czekamy ukazania się owe go „bardzo młodego człowieka”.

Aż przyszedł, i od razu zaczął mówić prosto i przekonująco.

O walkach ZWM-u w czasie okupacji, o warunkach w jakich powstawała organizacja ZWM, o jedności młodzieży.

W dyskusji z początku, żadna z nas nie śmiała zabrać głosu.

Ten młody chłopiec poprostu zawstydził nas. Mówił nam o rzeczach, o których nie mieliśmy pojęcia. Potem jednak rozwiązały się języki. Pytania posypały się jak grad: „Kolego a powiedzcie nam jeszcze jakie zadania będzie miało nasze Koło?” — pyta jedna z koleżanek. Dyskusja ożywia się. Już jest po dzwonku. Zebranie skończone, ale na sali ruch jak nigdy. Dziewczynki kołem otoczyły naszego referenta zaspójając go pytaniami a on z uśmiechem odpowiada na prawo i na lewo. I kiedy kolega z ZWM zapytuje kto chciałby należeć do organizacji, zewsząd odzywiają się głosy: Ja! I ja! I ja! I ja! I ja!...

I tak powstało koło Związku Walki Młodych na terenie Średniej Szkoły Handlowej w Łodzi.

Fredzia.

Młodzież wiejska w obliczu jedności

Szybkimi krokami zbliża się młodzież polska do historycznego aktu zjednoczenia. W pracach przygotowawczych do Kongresu i Zlotu we Wrocławiu jak również i pracy mającej należeć przygotować najszerze rzesze członkowskie organizacji młodzieżowych do jedności — młodzież wiejska nie pozostaje w tyle.

We wszystkich powiatach woj. łódzkiego odbywają się zebrania aktywu gminnego, na których młodzież wylanja gminne Komisje Jedności. Powiaty: Łęczyca, Kutno, Piotrków i inne w przewidzianym w planie terminie ukończyły już powoływanie J. K. J. O zrozumieniu i entuzjazmie, z jakim młodzież wsi odnosi się do sprawy jedności świadczy fakt, że na konferencje gminne przybywa nieraz do 150 Wiclarzy i ZWM-owców.

Wzmocnieniem pracy organizacyjnej, podnoszeniem wydajności z 1 ha młodzież chłop-

ska wypełnia okres dzielący ją od Kongresu Wrocławskiego.

Na szczególną uwagę zasługuje młodzieżowe współzawodnictwo pracy na roli w pow. kutnowskim, piotrkowskim i łowickim, gdzie inicjatorami są przeważnie koła Wicłowe i ZWM-owe. Idea jedności przenika coraz szerzej rzesze młodzieży niezorganizowanej. Dowodem tego jest wzrost istniejących kół na wsiach oraz powstawanie nowych tam, gdzie dotychczas żadna organizacja młodzieżowa nie dotarła.

W dwóch tylko powiatach: radomszczańskim i piotrkowskim w ostatnich dniach powołano do życia kilkadziesiąt nowych kół „Wicł” i ZWM-u.

Fakty te świadczą, że zjednoczona organizacja młodzieży polskiej będzie na wsi popularną i masową, prowadzącą młodych chłopców do lepszego jutra.

Tribuna wolności
ORGAN K.C. P.P.R.
TYGODNIK POLITYCZNO-SPOŁECZNY

Wędrownica na POLSCE

REZERWAT CISOWY NA POMORZU
SZCZECIŃSKIM.

Na Pomorzu Zachodnim w gminie Lejza powiatu człuchowskiego znajduje się rezerwat cisowy, rzadki dzisiaj obiekt w naszych lasach. Siedlisko cisa w tym rejonie należało niegdyś do najbogatszych na Ziemi Szczecińskiej. Cis występował tutaj w wielkich ilościach, na co wskazują liczne pnie cisa, wykopane przy różnych pracach ziemnych, oraz nazwy uroczysk, związane z cistem.

Cisy na terenie rezerwatu występują w postaci drzewiastej. Wiek najpotężniejszego cisa wynosi około 250 lat.

NOWE SZYBY NAFTOWE.

Według danych Centralnego Zarządu Przemysłu Paliw Płynnych, w kopalnictwie naftowym na sekcji „Mokre” dowieziono nowy otwór „Stefan 40” do głębokości 160 metrów z początkową produkcją samoczynną 11.000 kg ropy dziennie, zaś na sekcji „Grabownica” nowy otwór „Grab-73” samoczynnie podzieli produkcję z 9 tys. do 15 tys. kg ropy dziennie.

BUDOWA FABRYKI SAMOCHODÓW OSOBOWYCH.

Bezpośrednio po podpisaniu umowy licencyjnej z włoską fabryką samochodów Fiat, polski przemysł motoryzacyjny podjął prace związane z zapoczątkowaniem budowy fabryki samochodów osobowych pod Warszawą. Budowa fabryki kosztować będzie wg. przewidywanych obliczeń około 50 milionów zł. przedwojennych, przy czym produkcja, która uruchomiona będzie dopiero za kilka lat, dojdzie stopniowo do 10 tys. wozów rocznie.

Teatr stu tysięcy aktorów

2600 zespołów artystycznych, pracujących w tysiącach świetlic
związków zawodowych — ubiega się o palmę pierwszeństwa

W dniu 17 bm. odbyła się w gmachu KCZZ konferencja prasowa, na której kier. Wydz. Kult. Oświat. KCZZ ob. S. Cieślakowska zapoznała przedstawicieli prasy z przebiegiem Ogólnopolskiego Konkursu Amatorskich Zespołów Teatralnych. Eliminacje Finałowe tej wielkiej imprezy artystycznej odbędą się w Warszawie w dniach od 20 do 25 bm.

Do konkursu, którego głównym celem jest podniesienie poziomu repertuaru teatrów świetlicowych, stanęło 600 zespołów. Po przejściu przez eliminacje powiatowe i wojewódzkie, do finału warszawskiego zakwalifikowano 87 zespołów, liczących 2.000 uczestników, z czego 42 zespoły wezmą udział w pierwszej turze finału.

Zakwalifikowane do finałów zespoły rekrutują się z 13 województw i reprezentują dorobek pracy kulturalnej związków zawodowych: Górników, Metalowców, Kolejarzy, Włóknarzy, Pracowników Chemicznych, Budowlanych, Odzieżowych, Samorządowych, Państwowych, Poczтовых, Spółdzielczych i innych.

Na repertuar finałów składają się będą następujące utwory: Szymonowicza — „Zeńcy”, Słowackiego — „Ballady na”, „Lilla Weneda”, „Mazepa”, Fredry — „Zemsta” i „Posażna jedynaczka”, Czechowa — „Oświadczenie”, Zeromskiego — „Sulkowski”, Sienkiewicza — „Janko Muzykant”, Prusa — „Placówka” i „Nawrócony”, Konopnickiej — „Gromada”, „Przed sądem” i

„Na piastowskim Śląsku”, Struga — „Ludzie podziemi”, Szaniawskiego — „Powódź”, Heiermansa — „Nadzieja”, Peplowskiego — „Droga do świtu”, Grzybowskiej — „Siostry”, Jasieńskiego — „Słowo o Jakubie Szeli”, Aragona — „Dobrzy sąsiedzi”, Krumwolskiego — „Wolne miasto”, Rączkowskiego — „Na wyspie”, Priestleya — „Pan inspektor przyszedł”, Rojewskiego — „Produkcja pana Brandta”.

Poza tym wystawione będą montaże poetyckie: „Manifesty”, „Kolejarz w walce o odbudowę”, „Walka o nowego człowieka”, „Pochód”, „Montaż lotniczy”, „Historia i magnolie”, „Marsz 1-go Korpusu”.

Twórczość samorodną reprezentować będą utwory: „Podziemie w podziemiu”, „Trutnie”, „Tramwaj warszawski 1905 r.”, „Kuznia na rozstaju”.

Konkurs spowodował ogromne nasilenie prac artystycznych przy zakładach pracy, co uaktywniło w dużym stopniu życie kulturalne załóg fabrycznych. O rozwoju akcji artystycznej w związkach zawodowych świadczą następujące cyfry: w listopadzie 1946 r., w chwili ogłoszenia Pierwszego Ogólnopolskiego Konkursu Artystycznych Zespołów Świetlic Związkowych, związki zawodowe posiadały 2.700 świetlic, obejmujących 1.500 zespołów artystycznych: teatralnych, śpiewaczych, muzycznych i tanecznych. Około 40 tysięcy osób zgrupowanych w 1000 zespołach, wzięło udział w pierwszym konkursie w ub. roku.

Po tym konkursie ruch artystyczny poczynił znaczne postępy i liczba jego uczestników podwoiła się: w listopadzie 1947 r., w chwili ogłoszenia Ogólnopolskiego Konkursu Amatorskich Zespołów Teatralnych, związki zawodowe posiadały już 3800 świetlic, a w nich 2600 zespołów artystycznych, liczących 100 tysięcy uczestników.

Eliminacje finałowe będą odbywać się publicznie: dnia 20 o godz. 11-ej i o godz. 15-ej, oraz dnia 21 o godz. 13-ej i o godz. 18,30 w sali Klubowej Mł. Bezp. Publ. przy ul. A. Wyzwolenia, dnia 22 o godz. 13 i 18,30 w sali teatru „Rozmaitości” oraz dnia 23 i 24 o godzinie 13 i 18,30 w sali teatru „Nowego”.

Dnia 25 o godz. 18 odbędą się w Państwowym Teatrze Polskim występy zespołów wyróżnionych w eliminacjach.

Zaszczytna nagroda dla polskiego skrzypka

Przed kilku dniami stypendysta Rządu Polskiego, skrzypek Tadeusz Wroński otrzymał przy egzaminie dyplomowym najwyższą nagrodę Konserwatorium Brukselskiego.

Wroński ukończył w roku 1939 klasę skrzypiec w Konserwatorium Warszawskim. Po wojnie był koncertmistrem Filharmonii Bałtyckiej. Koncer-

tował również w większych ośrodkach muzycznych Polski.

Obecnie przygotowuje się jako kandydat Konserwatorium Brukselskiego, do międzynarodowego konkursu im. F. Kreislera.

Artysta otrzymał już szereg propozycji koncertowych w Europie i Ameryce. Przed swoim tournée ma przybyć do kraju i dać szereg koncertów.

Gody wiosenne w Olsztynie

Tradycyjne „Gody wiosenne” w Olsztynie odbywają się w dniach 18, 19 i 20 czerwca br. Gody są świętem młodzieży. Ukazując szerokiemu ogółowi społeczeństwa bogactwa duchowe ludu Warmii i Mazur oraz zaznajamiając ten lud z kulturą innych regionów Polski, młodzież przyczynia się w ten sposób znakomicie do repolonizacji miejscowej ludności i dzieła scalenia narodowościowego na Ziemiach Odzyskanych.

Tegoroczną imprezę „Godów wiosennych” zainaugurowały w dniu 18 czerwca międzyszkolne zawody piłki ręcznej. Wieczorem tego samego dnia młodzież wszystkich szkół i świetlic wiejskich stanęła do apelu na placu zamkowym, aby zameldować, że Warmia i Mazury zostały wyzwolone z niewoli niemieckiej. Na placu gen. Świerczewskiego, w miejscu, gdzie Niemcy obrócili w ruiny gmach „Gazety Olsztyńskiej”, spalona została kukła krzyżacka.

W dniu 19 czerwca odbędą się na stadionie Leśnym młodzieżowe zawody lekkoatletyczne, a po południu nastąpi otwarcie wystawy „100-lecia Wiosny Ludów”. Tego dnia przewidziane są: festiwal taneczny grup regionalnych oraz widowisko regionalne w teatrze. Dzień zakończy się wielką zabawą młodzieży na placu gen. Świerczewskiego.

W dniu 20 czerwca 10 chorów szkolnych weźmie udział w festiwalu śpie-

waczym, a na stadionie Leśnym odbędą się wielkie widowiska, które zakończy „Mazur” wykonany przez 500 par.

Na zakończenie święta młodzieżowego odbędzie się kiermasz na stadionie Leśnym.

Zagierz

W rocznicę walki ze spekulacją

W sobotę dnia 12 czerwca 48 r. o godzinie 19 odbyła się w sali Z. Zw. uroczysta akademія z okazji rocznicy Komisji Specjalnej w Zagierzu.

W części oficjalnej referat wygłosił przedstawiciel Delegatury Komisji Specjalnej prokurator Stachurski podkreślając całokształt pracy Komisji Specjalnej w jej walce z paskarstwem i szkodnictwem gospodarczym — po czym odbyła się dekoracja członków Del. Kom. Specj. w Zagierzu. Dekoracji

dokonał prezes M. R. N. tow. Tomasz WI.

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał tow. Kornacki WI.

Braźowe Krzyże Zasługi otrzymali tow. Zakrzewski Star., Marciniak I. i Kapica Stefan

W części artystycznej brały udział zespoły świetlicowe 31-go Kombinatu PZPW, PZPB. oraz ZWM.

Akademія miała bardzo podniosły charakter.

Głowno

Żłobek — dobrodziejstwem dla matek i dzieci

Prowadzony przez Zarząd Miejski żłobek w Głownie mieści się w parku przy ul. Dworskiej w zabytkowym domu parterowym, odkrytym bluszczem. Domek robi wrażenie cieniastej altany, zaszytej w parku. Żłobek przygotowany jest na przyjęcie 30-ga dzieci, lecz w chwili obecnej znajduje się ich tam tylko 27 w wieku od 6 tygodni do 3 lat. Żłobek składa się z kilku ładnych, czysto malowanych pokoiów. Pierwszy

— to poczekalnia dla matek karmiących. Obok — magazyn z bateriami puszek, flaszek i t. p., tam też znajduje się kancelaria kierowniczkі, ob. Bekrychtowej. Dalej w niedużej sali widzimy wieszak na wieszakach białe płócienne torebki, a pod nimi — stojące szeregiem buciuki: po przyjęciu do żłobka dzieci są przebierane w ubranie i bieliznę żłobkową. Przed tym jednak dzieci są kąpane w łazience (trzeba do-

dać, że cały dom jest skanalizowany). Dalej pokój wyczarowany z bajki o krasnoludkach: wzdłuż ścian miniaturowe krzeselczka i małe stoły, na których leżą czyste białe serwetki. Tu dzieci spożywają posiłki.

Następny pokój — to kraina zabaw i uciech: w dość dużej bawialni znajdują się sterty przeróżnych zabawek.

I wreszcie ostatnia sala — to sypialnia. Rzucą się tutaj przede wszystkim w oczy idealna czystość. W trzech rzędach stoją tu białe, wysokie łóżeczka, na których na idealnie czystej pościeli dzieciaki śpią po obiedzie.

— Nasze dzieci tak się przyzwyczaiły do spania po obiedzie, że niech tylko obiad opóźni się piętnaście minut, a większość dzieci zaśnie przy stole — powiada kierowniczka.

Dzieci są odżywiane bardzo racjonalnie według zaleceń lekarza, otrzymują one bardzo dużo owoców nawet w okresie zimy. Dzieci tak się przyzwyczaiły do żłobka, że w niedzielę matki mają z nimi niekiedy kłopot: nie chcą one jeść i bawić się w domu, tęskniąc do żłobka.

Sport w Aleksandrowie

W ubiegłą niedzielę na boisku klubu sportowego DKS. rozegrany został mecz piłki nożnej pomiędzy reprezentacją dyrekcji Państwowych Zjednoczonych Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego a „inicjatywą prywatną”. Mecz zakończył się wygraną „inicjatywy prywatnej” w stosunku 7 : 4, do przegranej 3 : 1.

Całkowity dochód z meczu w sumie 70 tysięcy zł. przeznaczono na budowę stadionu. (Szew).

Wczasy na Wiśle

Od 1 lipca r. b. Oddział Stołeczny Związku Zawodowego Pracowników Państwowych przejmując od Żegluga Państwowej statek „Bałtyk”. Statek „Bałtyk” jest obecnie przerabiany na pływający dom wczasowy, który pomieści 220 wczasowiczów. Przeróbka statku zakończona będzie 20 czerwca r. b.

Oprócz biblioteczki i czytelní, będzie na statku specjalny zespół artystyczny, dancing, różnego rodzaju gry towarzyskie i t. p. Każdy turnus będzie trwał 2 tygodnie. Statek będzie kursow-

wał na linii Warszawa — Gdańsk i będzie zatrzymywał się w dowolnych miejscach na ogólne żądanie „mieszkańców”.

Na postojach przewidywane jest zwiedzanie miast, kąpiele w Wiśle i w morzu oraz wycieczki morskie. Wczasowicze będą mieli zapewnioną pomoc lekarską.

Zgłoszenia na turnusy przyjmuje Zarząd Okręgu Stołecznego Związku Zawodowego Pracowników Państwowych.

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Dziś o godz. 14-ej Popis Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej. Passe-partout nieważne.

O godzinie 19-ej arcydzieło Szekspira „OTELLO”.

TEATR POWSZECHNY

Dziś o godz. 19-ej farsa francuska z XV-go wieku „Mistrz Piotr Pathelin” oraz „Grzegorz Dyndala” Moliera.

TEATR KAMERALNY DOMU ŻOŁNIERZA

ul. Daszyńskiego 34

Ostatnie dni farsy Noela Cowarda „SEANS” w reżyserii Michała Meliny, i dekoracjach Jana Rybkowskiego.

Wkrótce premiera nie granej dotychczas w Polsce sztuki Maxwella Andersona „Joanna z Lotaryngii” z Ireną Eichlerówną w roli tytułowej.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA”

Piotrkowska 243

Dziś i codz. o godz. 19.15 „ROSE-MARIE” romantyczna operetka w 7 obrazach — Otto Herbacha. Udział 60 osób. — Chór — Balet — Orkiestra. Bilety wcześniej do nabycia w Spółdzielni Artystów — Plastyków — Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11.

Letni teatr „OSA”, ul. Zachodnia 43, tel. 140-09

Godz. 19.45 otwarcie teatru letniego i premiera rewiomontażu pt. „W ogrodzie przy ogrodzie” z udziałem całego zespołu.

Teatr „SYRENA” Traugutta 1

Ostatnie 2 dni komedii pt. „DOBRE SKROJONY FRAK” z udziałem całego zespołu „SYRENY”.

Pocz. przeds. o godz. 19.30 Kasa czynna od godz. 10—13 i od 16-ej, tel. 272-70.

W środę dn. 23 bm. o g. 20 otwarcie sezonu letniego w Teatrze Letnim „BAGATELA” Piotrkowska 94 znakomitą komedią Verneuilła pt. „MUSISZ BYĆ MOJA” z udziałem i w reżyserii Kazimierza Szuberta.

KOMUNIKAT

Teatr Kukielek RTPD w Łodzi ul. Nawrot 27, wystawia sztukę pod tytułem „Pinokio” — bajkę o chłopczyku z drewna — według Collodi’ego w opracowaniu Aleksandra Maliszewskiego.

Przedstawienia dawane są codziennie dla szkół powszechnych według zamówień, a w każdą niedzielę i święta o godz. 12-ej dla szerzej publiczności.

KINA

ADRIA — „Carie kłamie”, godz. 18.30, 20.30 w niedz. 16.30.

BAJKA — „Młodość Tomasza Edisona”, godz. 18, 20, w niedz. 16.

BALTYK — „Zagubione dni”, godz. 16, 18, 21; w niedz. 15.30.

GDYNIA — „Program Aktualności Kraj i Zagr. Nr 17”, godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

HEL — (dla młodzieży) — „Timur i jego drużyna”, godz. 16, 18, 20, w niedz. 14.

MUZA — „Polska”, dodatek z wyścigu kolarskiego Warszawa — Praga — Warszawa, godz. 18, 20; w niedz. 16.

POLONIA — „Rosanna siedmiu księżyców” godz. 16, 18.30, 21, niedz. 13.30.

PRZEDWIOSNIE — „Aleksander Newski”, godz. 18, 20.30, w niedz. 15.30.

ROBOTNIK — „Życie Emila Zoli”, godz. 16, 18.30, 21; w niedz. 13.30.

ROMA — „Bohaterki Pacyfiku”, godz. 18, 20, w niedz. 16.

REKORD — „Oflag XXVII” godz. 18.30, 20.30, w niedzielę 16.30.

STYLOWY — „W cieniu podejrzenia” godz. 16.30, 18.30, 20.30; w niedz. 14.30.

SWIT — „Pygmalion”, godz. 18.30, 20.30; w niedz. 16.30.

TATRY — „Rosanna siedmiu księżyców” godz. 15.30, 18, 20.30; w niedz. 13.

TECZA — „Serenada w dolinie łowca” godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

WISŁA — „Casablanca”, godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

WŁOKNIARZ — „Gasnący Płomień”, godz. 15.30, 18, 20.30; w niedz. 13.

WOLNOŚĆ — „Zagubione dni”, godz. 15, 17.30

ZACHETA — „Płomień Nowego Orleanu” godz. 16, 18.30, 21, niedz. 13.30

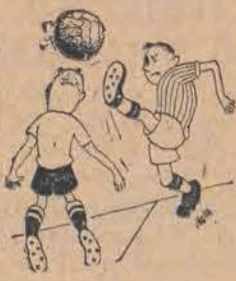
60 państw zgłoszonych na Olimpiadę

LONDYN (obsł. wł.) — Brytyjski Komitet Organizacyjny Igrzysk Olimpijskich podał do wiadomości, że liczba zgłoszonych państw do tegorocznej Olimpiady wynosi 60.

W ostatniej chwili nadeszły zgłoszenia Afganistanu i Libanu. Jak wiadomo — termin zgłoszeń upłynął dnia 16 bm.

Ze sportu

Dzisiejszy i jutrzejszy taniec w XI rundzie rozgrywek ligowych

Nie wesoła jest sytuacja drużyny łódzkiej w lidze. EKS ma do tej pory 13 punktów straconych, a RTS „Widzew” — aż 16. A tu już mamy jedenastą rundę rozgrywek. Ostatni dzwonek jeszcze nie przebrzmiał, ale już najwyższy czas aby drużyny nasze pomyślały o poprawieniu swej zagrożonej sytuacji. Kiedy minie kryzys? — trudno przewidzieć, EKS już jakby począł się wydobywać nieco z odmiełców, „Widzew” jeszcze walczy z

falą, ale się nie daje. Walczy rozpaczliwie, chociaż już ma niewielkie szanse na utrzymanie się na powierzchni ligi.

„TARNOVIA” NIE ZAGROŻONA SPADKIEM Dziś widzewiacy grają z „Tarnovią”, która również nie znajduje się w dobrej sytuacji, gdyż ma tak, jak EKS — 13 punktów straconych, jest jednak o tyle w lepszej sytuacji, że w wypadku nawet porażki nie da się w tabeli wyprzedzić gospodarzom. Pomimo tego jednak, zdobyc dwóch punktów miałaby i tak duże znaczenie dla Widzewa.

SYTUACJA EKS-u GORSZA O ile „Widzewowi” nie odmawiamy szans na zwycięstwo, o tyle sytuacja EKS-u, który

również dzisiaj spotka się w Krakowie z „Cracovią”, wydaje się być o wiele gorsza. „Cracovia” zdaje się złapała już drugi oddech i najprawdopodobniej ograbi czerwonych z dalszych dwóch punktów.

STAWIAMY NA KOLEJARZY Trzecie spotkanie, jakie odbędzie się dzisiaj pomiędzy ZZS (Poznań) a Legią (Warszawa), przyniesie najprawdopodobniej zwycięstwo ambitnemu zespołowi kolejarzy, tym bardziej, że drużyna stołeczna być może nie będzie mogła zawiązać do Poznania w swym najlepszym składzie, gdyż ma ponoc sporo inwalidów.

„OUSIDERZY” Jutro, to jest w niedzielę, odbędzie się dwa ostatnie spotkania ligowe: w Krakowie Wisła — Warta i w Rybniku Rymer — Garbarnia. Po ostatnim występie reprezentacji Poznania w Łodzi, nie dajemy więcej szans Warcie na odniesienie sukcesu w Krakowie, w ostatnim zaś meczu typujemy Rymera.

PRZYPUSZCZALNE ZMIANY W TABELI Każda niedziela ligowa przynosi zwykle wiele niespodzianek, wiele niespodzianek może nam również przynieść dzisiejsza sobota i jutrzejsza niedziela, jedynie tylko ostatnie miejsce „Widzewa” w tabeli nie będzie „zagrożone”, gdyż nawet w razie dzisiejszego zwycięstwa nad „Tarnovią”, lodzianie nie zdolają ją jeszcze wyprzedzić. W razie zaś porażki, „Tarnovia” urwie z kółka „Widzew” i najprawdopodobniej wyprzedzi w tabeli czterolocznego mistrza Polski — Wartę, i EKS, którym nie możemy wrócić powodzenia w spotkaniach z Wisłą i Cracovią.

Dział oliczalny ŁOZB Komunikat W-tu Sportowego Nr 4

1. Wydział Sportowy wyznacza delegatów W. S. na następujące zawody towarzyskie: w dniu 19. 6. 1948 o godzinie 18.30 Korab (Piotrków) — IKAPE (Łódź) w Piotrkowie — ob. Klimczak. w dniu 22. 6. 1948 o godz. 18.30 Tecza — EKS — ob. Szymański w dniu 23. 6. 1948 o godz. 19 EKS II — IKAPE — ob. Kuczukowski. 2. W związku z artykułem, jaki ukazał się w prasie zawieszają się zaw. Taborka Czesława z KS ZWM „Zryw” (Łódź). Jednocześnie winien zarząd KS ZWM „Zryw” (Łódź) odwrotnie przesłać wyjaśnienie w tej sprawie.

3. Wzywa się kierownictwo klubu KP „Zjednoczone” o naliczanie nadesłania do sekretariatu ŁOZB książeczki zawodniczej zawodnika Kijewskiego Jerzego.

4. Wobec powtarzających się wypadków opóźnionego przybywania drużyn na zawody i niedotrzymywania terminów regulaminowych wagi oraz badania lekarskiego, co stawia gospodarzy w kłopotliwej sytuacji, W. S. czyni odpowiedzialnymi kluby i kierownictwa sekcji za punktualne przybywanie zawodników na zawody.

Przewodniczący: (—) M. Tyl. Sekretarz: (—) A. Klimczak.

Z minionych dni

Na kole pod pryzmą Jak Jerzy Lipiński wygrał trzeci wyścig dookoła Polski

LIPIŃSKI zwycięzca 3 Wyścigu Dookoła Polski

We wtorek, 22 bm. wyruszy z Warszawy elita naszych kolarzy, aby na trasie, liczącej około 2000 kilometrów rozegrać drugi po wojnie wyścig dookoła Polski. Krótką historię i sylwetki zwycięzców dwóch pierwszych wyścigów dookoła Polski, rozegranych jeszcze przed wojną, podaliśmy w poprzednich numerach, dzisiaj kolej na trzeci.

By wygrać cały wyścig, nie trzeba być pierwszym na mecie poszczególnych etapów — starą tę piosenkę potwierdził jeszcze w 1933 roku Jerzy Lipiński — zwycięzca trzeciego z kolei Wyścigu Dookoła Polski.

Startował on wtedy w barwach „Skody”. Był to niezwykle pracowity kolarz, umiejący wytrzymać najbardziej mordercze tempo, miał on tylko jedną wadę: nie miał finiszu i na końcówce ulegał zwykle szybszym przeciwnikom. Trzeci Wyścig Dookoła Polski odbywał się w bardzo ciężkich warunkach atmosferycznych. Prawie przez cały czas nie przestawał padać deszcz.

Podobnie jak kiedyś z Więckiem — tak i teraz z Lipińskim nikt się poważnie nie liczył. Faworytami Tour de Pologne anno 1933 był Kielbasa — zwycięzca wszystkich ówczesnych wyścigów jednoetapowych, zwycięzca poprzedniego „Touru” — Stefański, dalej Olecki, Wasilewski, Cieniewski i Radke, który wygrał Wyścig do Morza.

W roku 1933 w wyścigu wzięło udział 53 kolarzy, główna walka o zwycięstwo toczyła się przez cały czas między Lipińskim i Oleckim.

Cała trasa wynosiła 1772 km i Lipiński przebył ją w czasie 64.58.06 godz. Drugie miejsce zajął Olecki — 65.13.47 godz., trzeci był Wasilewski, czwarty — Konopczyński, piąty — Zieliński, szósty — Moczułski. Z bar dziej znanych kolarzy Kopiał znalazł się na

trzynastym miejscu. Bański zaś na siedemnastym.

Wszystkie dziewięć etapów ukończyło 23 zawodników, szybkość przeciętna całego biegu wynosiła 26,5 km. Największe tempo zanotowano na piątym etapie, który przebyto z przeciętną szybkością 37,5 km na godzinę.

Ostatni, dziewiąty etap na trasie Lublin —

Warszawa, który wynosił 160 km, rozegrany był na tempo, wbrew dotychczasowym tradycjom, kiedy to wyczerpani zawodnicy jechali zwartą sławką, by rozstrzygnąć walkę o miejsce dopiero na końcówce. Z Lublina wystartowali wszyscy w ostrym tempie, które zainicjował przede wszystkim Olecki, chcąc odrobić zaległość w czasie.

Rewia pływaków — włókniarzy w niedzielę na basenie Zjednoczonych

Przed zbliżającymi się Igrzyskami Sportowymi Związków Włókniarzy odbędą się w niedzielę, dnia 20 bm. o godz. 11-tej na pływalni WZKS „Zjednoczone” eliminacje w pływaniu i skokach w konkurencji pań i panów. W zawodach tych wezmą udział tylko dwa kluby związkowe, „Zjednoczone” i „Splot”. Zawody te zapowiadają się ciekawie ze względu na start czołowych pływaków łódzkich, jak

Nikodemskiego, Krogulca, Witczaka, Placka i Czkwianianca. Z zawodniczek ujrzymy: Motycką, Instanajd, Zajacównę i Wójcikównę ze „Zjednoczonych” oraz Mirską, Kern, Żylik i Bolesławską ze „Splotu”. Poza tym w skokach wystąpi znany skoczek w Polsce — Przybrowski Adam. Zawody rozpoczną się punktualnie o godz. 11-tej.

TABELA WYGRANYCH 53 LOTERII 2-gi dzień cieżenia 2-giej klasy

Table with 3 columns: Winning numbers, Prizes, and Total prizes. Includes sub-sections for 500,000 zł, 200,000 zł, 100,000 zł, 50,000 zł, 20,000 zł, 10,000 zł, and 4,000 zł prizes.

Sobota na bolskach

W dniu dzisiejszym odbędą się następujące imprezy sportowe:

PIŁKA NOŻNA: Stadion EKS-u — zawody o mistrzostwo Ligi Państwowej: Widzew — Tarnovia o godz. 18-tej, poprzedzone przedmeczem Widzew II — Wima.

LEKKOATLETYKA: Stadion Wiry godz. 17 — zawody indywidualne w klasie A.

BOKS: W Piotrkowie odbędzie się o godzinie 18.30 towarzyskie zawody drużyn Korab z kombinowanym zespołem IKP.

Milicjanci na boisku

Dzisiaj 19 czerwca br. o godz. 18-tej na boisku IKAPE przy ul. Ogrodowej 28a rozegrany zostanie mecz piłki nożnej między drużynami ZS „Gwardia” — IKAPE.

Dalszy ciąg wygranych po 1000 zł podany będzie jutro